

Frp-politiker mener studenter
SLIPPER UNNA KLIMADUGNADEN

Klima s. 12–13

Massetesting på Blindern:
BARE 3 AV 1600 VAR POSITIVE

Nyhet s. 7

– Det er leit at vi har
latt Høie og Bøhlers
generasjon
dominere
den rus-
politiske
debatten

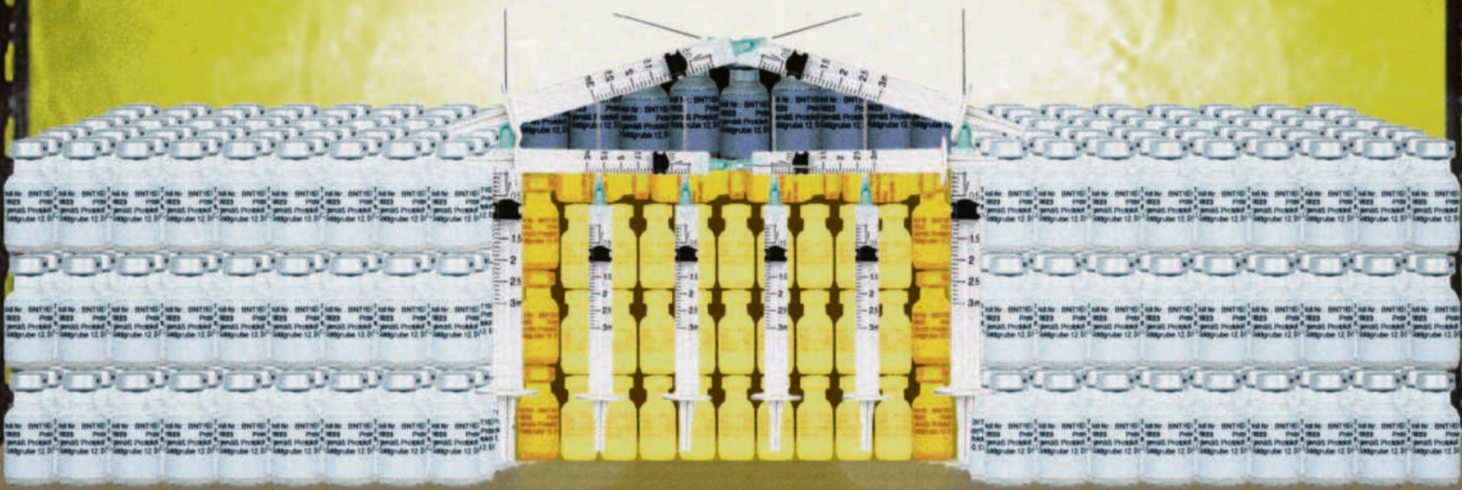
Kommentar s. 2–3

UNIVERSITAS

Norges største studentavis | utgave 4, årgang 75 | www.universitas.no | torsdag 11. mars 2021

BØR STUDENTER PRIORITERES

I VAKSINEKØEN?

Nyhet s. 4–5

MENINGER

Redaktør: Pernille Solheim
psolhe@gmail.com 951 10 941

Nyhetsleder: Mylena Kifle
mylenakifle@live.no 974 83 042

Fotosjef: Henrik Follesø Egeland

Desksjef: Synne Hellevang

Nettredaktør: Endre Ugelstad Aas

Følg oss

www.universitas.no

facebook.com/UniversitasOslo

twitter: @universitas_no

instagram: universitas_offisiell

Tips oss

tips@universitas.no

Studentboliger kurerer ikke et sykt marked

Forsiden på Universitas 21. august 2019 bar overskriften «Evig krise» i store, røde blokkbokstaver. Tradisjonen tro rommet et av studieårets første avisutgaver en sak om den lange køen med søkere til SiOs studentboliger – som året før og året etter. Når andelen oslostudenter som får plass i studentbolig, forblir på stedet hvil på rundt 15 prosent mens resten presses ut på det private markedet, er det virkelig snakk om en evig krise.

Men vi lurer oss selv dersom vi tror at løsningen er å rope høyere og høyere etter flere boliger fra SiO. Grunnen til at mange er avhengig av studentbolig for å kunne studere i Oslo i utgangspunktet, er at hovedstadens boligmarked generelt har mistet all bakkekontakt og tatt av mot himmelen på eiendomspekulantenes vinger. Ifølge NRKs økonomikomentator Cecilie Langum Becker har boligprisene i Oslo steget med 45 prosent de siste 5 årene, og sommerens Instagram-snakkis Mindrittleilighet har blottlagt hvor prekær situasjonen på leiemarkedet er blitt, hvor boliginvestorer stuer flere og flere ressurssvake unge inn i trange leiligheter med bunnstandard til blodpris og selv nyter skamløs profit.

Også SiO har vanskelig for å motsette seg disse markedskreftene; Universitas skrev nylig om SiO-beboere som aksjonerer for lavere husleie, og budsjettkalkulatoren som samskipnaden lanserte i høst, anslår at studentstøtten alene ikke holder til selv de billigste studentboligene. Derfor er det ekstremt

viktig at når studentpolitikere nå ber byrådet utforme en egen studentmelding, som skal sikre Oslo som en levende og levelig studieby, må boligpolitikken ta problemet ved roten. De avsindige tilstandene på Oslos boligfront er til dels et resultat av politiske beslutninger, og uten politikk til å reversere utviklingen vil et krav om flere studentboliger monne minimalt.

For det er mulig å temme boligbeistene dersom det finnes politisk vilje til det. Eiendomsmeglere liker å si at de høye prisene som låser unge inne i leiejungelen, utelukkende er et resultat av at det bygges for få boliger til alle som vil bo i Oslo, og til nøds kanskje av den lave renten. Men kommunen kan for eksempel forby boligeiere fra å kjøpe seg en andre bolig i byen, for slik å sette en stopper for utemmet boligspekulasjon, eller slutte å selge tomter til markedspriser som presser opp inntektsbehovet lengre ned i løypa. Et mer radikalt grep kan hentes fra byregjeringen i Berlin: Etter mannsterke demonstrasjoner under fanen *Mietenwahnsinn*, «leiegalskap», ble det høsten 2019 etablert en uoverskridelig grense for hvor høy husleie som er tillatt.

Det er ingen menneskerett å bo innenfor ring 3. Men å overlate boprisene til markedets usynlige hånd vitner om en fundamental misforståelse av hva et hjem er. Det er ingen naturlov at studentenes lommebok så vel som verdighet må lemlestes i bytte med en beskjeden leilighet i hovedstaden. Det siste året har vist oss hvor sårbare vi blir når våre livsbetingelser gjøres til en spekulasjonsvare; hvorvidt

Det siste året har vist oss hvor sårbare vi blir når våre livsbetingelser gjøres til en spekulasjonsvare

Forgubbing av ruspolitikken

Diskusjonen om regjeringens nye ruspolitikk domineres av middelaldrende menn, mens reformen står på målstreken. Hvor ble det av studentstemmen i rusdebatten?

Kommentar

Anna Serafima Svendsen Kvam,
journalist i Universitas

Ietterkrigstida var studentenes kjennemerke vilje og evne til illsint protest. Sekstiåttene sto i frontlinjen under EU-debattene, kriget for bedre økonomiske studentvilkår og var mildt sagt ikke fremmed for å skape kontrovers. I dag tjener det liten hensikt å drømme seg tilbake til tida da Blindern var tapetsert med veggaviser og tåkelagt av sigarett-røyk. Det er likevel grunn til bekymring når vi overlater samtalen om tiårets største sosialpolitiske reform til forrige generasjons studentopprørere.

Mangelen på et mangfold av yngre stemmer åpner for en smal fortelling om hvem rusreformen berører

Det er helseminister Bent Høie, en sindig høyrepolitiker fra tjukkeste bibelbeltet, som har frontet regjeringens forslag til ny rusreform. Den innebærer at rusavhengige skal tilbys helsehjelp framfor bøter og fengsel. Bruk og brukerdoser opp til en viss terskelverdi avkriminaliseres. Den capskledd senterpartisten Jan Böhler har på sin side inntatt

rollen som den nye ruspolitikkenes argeste kritiker. Han frykter ringvirkningene blant barn og unge og mener reformen er en «gavepakke» til landets kriminelle gjenger. Går forslaget igjennom, innebærer det dessuten et reelt linjeskifte. Forbudslinja har tross alt vært en av ruspolitikkenes bærebjelker over flere generasjoner.

Diskusjonen om forbudspolitikkenes negative effekter har også utspilt seg over flere år. Skam-påleggelse og manglende tillit til hjelpeapparatet

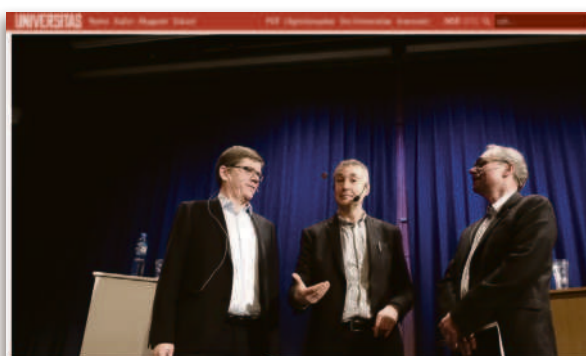
er noen av eksemplene som tilhenger av avkriminalisering vektlegger. Disse innsiktene er det i stor grad middelaldrende menn som har gått i bresjen for å formidle. Høie trækker opp sporene etter tidligere utenriksminister Thorvald Stoltenberg, aktivisten Arild Knutsen og sosiologiprofessor Willy Pedersen. Vi har all grunn

til å takke disse for forsøket på å skape en kunnskapsbasert ruspolitisk debatt.

Det får imidlertid konsekvenser når den brede studentmassen glimrer med sitt fravær i samtalen om rus. Mangelen på et mangfold av yngre stemmer åpner for en smal fortelling om hvem rusreformen berører. At den bygges på diskusjonen om hvordan vi best kan hjelpe de aller

Arkivaren

Historiske skråblikk av
Anna «Gravnen» Krokene

Svein Stølen og Hans Petter Graver møtes til første rektorduell

Kan UiOs nye rektor komme til danse-gulvet for sin cha-cha-cha

Universitetsstyret har nok en gang valgt sin dansepartner for de neste fire årene. Denne uken ble det offentliggjort at Svein Stølen gikk av med rektorseieren (igjen). Men for at noen skal vinne, må det også være noen som taper, eller? Neida. Stølen er sin egen verste fiende, han. Vi mimrer tilbake til 2017 da valget var reelt og jusprofessor Hans Petter Graver stilte som motkandidat. Utrop til UiOs bildekarusell på Facebook av den nye rektoren, bilde av Svein Stølen ikledd rektorkappe: «Svein har ikkje kledd seg ut, han er berre kledd som ein rektor.» *You do you, UiO.*

www.universitas.no 14. februar 2017

En svunnen tid

Akk, husker du 2019? Da ølet rant fra tappekranene og kroppsvæsker kunne flyte fritt hver helg? Før helvetesåret 2020 brøt løs, kunne du lese i Universitas om Sofia (27) som arrangerer sexfester for kvinner. «Are you in need of some female love?» spør Juicebox og lover «intimate female events where we spread the love for the female mind and body.» Da Universitas' utsendte ble med på festen, sto en kreativ workshop med vaginakunst og vulvastøping på plakaten. Det kan tyde på at du også post-pandemi vil få bruk for kunst- og håndverksferdighetene du har opparbeidet disse hjemmesittende månedene.

www.universitas.no 24. juni 2019

Sofia (27) arrangerer sexfester for kvinner

Med sexleketøy, selvtilitt og kjærlighet håper Sofia Su (27) å styrke kvinnelige relasjoner og bidra til seksuell

Universitas er en avis for og av studenter. Universitas er et nyhets- og debattorgan for lærestedene tilknyttet Student-samskipnaden SiO. Universitas skal drive kritisk og uavhengig journalistikk og være partipolitisk nøytral. Universitas arbeider etter Vær varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale, oppfordres til å kontakte redaksjonen.

Daglig leder: Jone Trøvåg
j.v.trovag@universitas.no 91 57 39 67

Annonseansvarlig: Geir Dorp
geir.dorp@universitas.no 22 85 32 69

Besøksadresse: Moltke Moes vei 33

Post: Boks 89 Blindern, 0314 Oslo

E-post: universitas@universitas.no

Nettside: www.universitas.no

ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

tyngste brukerne, er for så vidt viktig. Men dette bør ikke skygge over det faktum at også mindre synlige rusbrukere, som studenter, allerede er berørt av ruspolitikken status quo, for ikke å snakke om en eventuell reform.

I 2019 gjennomførte Sentio en undersøkelse på vegne av NSO og Universitas som viste at fem prosent av norske studenter bruker rusmidler for å fremme studieprestasjoner. Hvordan disse blir møtt av utdanningsinstitusjonene og studenthelsetjenesten, er spørsmål som påvirkes av hvorvidt reformen realiseres.

Nylig leverte også norske pasient- og pårørendeorganisasjoner et brev til norske kommuner, sammen med Helse- og sosialdepartementet. Her ytres det sterk bekymring for hvordan selvmordstanker, tung depresjon og angst har økt markant blant ungdom og studenter siden landet stengte. Studenter er mer ensomme enn befolkningen for øvrig og står dårlig

gere økonomisk stilt enn før krisa. Det er dermed grunn til å tro at mange av oss er mer sårbare enn på svært lenge for å utvikle et problematisk forhold til rus. Ikke minst strever flere studenter med vanskelige roller som pårørende til rusavhengige venner og familiemedlemmer.

Utover de direkte følgene den gjeldende ruspolitikken har for landets unge voksne, berører også debatten viktige verdimeslige og ideologiske problemstillinger. Ikke minst henger samtalen sammen med oppvekst- og helsepolitikk samt diskusjonen om politiets rolle i kriminalitetsforebygging overfor unge. Studenter i utdanningsfag eller på Politihøgskolen, filosofistudenter og medisinstudenter, for å nevne noen, vil dermed i sine fremtidige yrkessituasjoner kunne bli berørt av rusreformens utfall. Ikke minst skulle en tro disse gruppene har relevante perspektiver å bidra med i samtalen, enten en er skeptisk eller vennlig innstilt til avkriminalisering.

Derfor er det leit at vi, med unntak av et knippe ungdomspolitikere og representanter for foreningen Tryggere Ungdom, har latt Høie og Bøhlers generasjon dominere den ruspolitiske debattmanesjen alene. Verken NSO, Pedagogstudentene eller Norsk medisinstudentforening har levert høringssvar på reformen. Heldigvis er det ikke for sent å melde seg på. Nå er det nemlig opp til Stortinget å avgjøre hvorvidt rusreformen får flertall. Inntil den endelige avgjørelsen faller, er det bare å håpe at flere studenter kaster seg inn i diskusjonen. Lar vi kapitlet om norsk rusreform skrives uten studentenes involvering, er det grunn til å bekymre seg for hvilke kamper vi går glipp av ved neste korsvei.

debatt@universitas.no

Øyeblikket

av Rodrigo Freitas

Smulefest: Oslostudentenes tilbudsguide.

UNIVERSITAS

TIPS OSS:
tips@universitas.no

UTTEGNERE:
Susanne Fernløf Arntzen
Madeleine Åbyholm
Caroline Vestskogen

DESKJOURNALIST:
Anna Krokene

KORREKTURSJEF:
Aksel Rogstad

Universitas støttes av Velferdstinget, som står uten redaksjonelt ansvar.

NYHET

nyhetsredaktør: **Mylena Kifle**
mylenakifle@live.no 974 83 042

MENER UNGE MÅ PRIORITERES I VAKSINEKØEN:

– Regjeringen må ta hensyn t

Til tastene: MDG-leder Une Bastholm tok forrige uke tastaturet fatt og sendte et skriftlig spørsmål til helseminister Bent Høie (H) der hun løftet et forslag om å prioritere å vaksinere ungdom og unge voksne, etter at de over 65 år er ferdigvaksinert.

Lederen i MDG tar til orde for at unge bør prioriteres i vaksineøkøen, for å minske vekten av tiltaksbyrden. Forsker er positiv til forslaget for å stoppe smittespredning.

Vaksinestrategi

tekst Endre Ugelstad Aas og Anna Krokene
foto Hanne Jones Solfeld

På tampen av fjoråret skrev Universitas om ensomme studenter. En undersøkelse gjort av Sentio for Universitas og Norsk Studentorganisasjon viste at tre av fem studenter har følt seg mer ensomme under pandemien.

Den dystre statistikken står ikke alene. I en undersøkelse gjort av Røde Kors svarte 55 prosent av unge under 24 år ja på spørsmål om de føler seg ensomme som følge av pandemien.

– Vi må begynne å anerkjenne

at psykiske plager også er en hel-seutfordring som rammer sårbare grupper i en pandemi, sier stortingsrepresentant og partileder i MDG Une Bastholm til Universitas.

I forrige uke sendte hun et skriftlig spørsmål til helseminister Bent Høie (H), der hun fremmet et forslag om å vaksinere ungdom og unge voksne før andre, når personer over 65 år er ferdigvaksinert.

– Psykisk sykdom også en form for sårbarhet

Til Universitas understreker Bastholm at hun mener det har vært riktig å prioritere de eldste og mest utsatte i vaksineøkøen frem

til nå, men stiller spørsmål ved om det kan være aktuelt å velge en annen strategi etter at denne gruppen er vaksinert.

– Det er ikke unaturlig å tenke at koronasituasjonen og isolasjonstilværelsen er årsaker til psykiske vansker. For meg handler dette om at regjeringen må være tydeligere på at psykisk sykdom også er en form for sårbarhet, som vaksinestrategien må ta hensyn til, sier hun og legger til:

– Alle vet at ungdommen og unge voksne har et større behov for å møte andre. Studenter, for eksempel, er avhengig av å møte hverandre for å kunne gjøre jobben sin. For dem har det en stor verdi å kunne møtes for å diskutere fag.

Høie: Følger FHIs anbefalinger

I sitt svar til Bastholm på Stortingets nettsider skriver Bent Høie at regjeringen har prioritert en tidlig vaksinasjon av den voksne befolk-

ningen «for å best kunne ivareta helse, redusere forstyrrelser i samfunnet og beskytte økonomien». Videre skriver han at de følger FHIs prioriteringsrekkefølge, som innebærer at de som har størst risiko for å dø og kritisk helsepersonell prioriteres først.

«Når risikogrupperne er vaksi-

At unge skal beskyttes mest mulig mot tiltak, er et uttalt mål, og den beste beskyttelsen vi har mot tiltak, er vaksinasjon

Snorre Eikeland, analytiker i Helse Stavanger

nert, vil vi være i en annen situasjon. Etter hvert som leveransene blir store, særlig med de prognosene vi har fra april og utover, blir det derfor mindre viktig å prioritere. Når risikogrupperne er beskyttet, kan vi lette på tiltakene», fortsetter Høie.

Han påpeker at prioriteringsrekkefølgen kan bli endret avhengig av pandemiens forløp, egenkapene til vaksinene, graden av smitte i samfunnet og presset på helsetjenesten.

– Et politisk spørsmål

Bastholm mener derimot at man ikke kan stole på at alle vaksinene kommer før sommeren.

– Pandemien har vist oss at det er lite som går helt som planlagt. Dermed blir det også et politisk spørsmål om hvem som skal prioriteres når vi er ferdige med å vaksinere dem som har størst sannsynlighet for å bli syke. Skal vi velge dem som er yrkesaktive i

til psykisk sykdom

PRESSEFOTO: MILJØPARTIET DE GRØNNE

30- og 40-årene og slik sett bidrar til vekst i økonomien, eller dem som har lidd mest det siste året? spør hun.

Bastholm foreslår et mer fleksibelt køsystem, der enkeltpersoner kan velge å gi forrang til andre som de ser har det tøffere enn seg selv.

– Det vanskelige er selvsagt at ensomhet og psykiske lidelser er noe som gjelder for alle aldersgrupper. Men det er klart at gruppen mellom 16 og 24 har en høyere andel av psykiske plager og dermed et større behov for å møtes.

Kan stoppe smitte

Gunnveig Grødeland er forsker ved avdelingen for immunologi og transfusjonsmedisin ved Universitetet i Oslo. Hun forsker blant annet på koronavaksiner og er én av to som står bak podkasten «Vaksinepodden».

– Det er en viktig presisering at de over 65 må vaksineres først. Etter det gir det mening å vaksinere de som er i kontakt med flest mennesker, for å prøve å redusere smittespredning eller potensiell smittespredning. Og det er typisk unge, sier hun.

FHI holdt tirsdag et pressemøte der de sa at de åpner for lengre tidsintervaller mellom første og andre vaksinedose. En vaksinerings gir en viss grad av beskyttelse, og dermed kan det bety at flere vil få første vaksinedose raskere.

Grødeland peker på at vaksinerings frem til nå i større grad har handlet om å beskytte enkeltindivider, og understreker viktigheten av dette. Videre sier hun at de neste to månedene vil være sentrale når vi etter hvert begynner å få så mange vaksiner at vi kan vaksinere nok personer til at vi får en viss grad av immunitet i befolkningen.

– Da blir det viktigere å bruke vaksiner strategisk for å redusere smittespredningen i samfunnet, sier Grødeland.

Hun legger til at man kan gjøre det ved å finne personer med mange kontaktpunkter.

– Bør studenter prioriteres i vaksinekoen?

– Ja, så fremt alle over 65 år og risikogruppene er ferdigvaksinerte, vil det gi mening å vurdere å prioritere ikke nødvendigvis studentene, men den aldersgruppen som studenter utgjør. De har typisk flere personer som de er i kontakt med, og har derfor et godt potensial for smittespredning, sier Grødeland og legger til:

– Hvis du klarer å stoppe det der, reduserer du risikoen for alle.

FHI: Bare noen få uker vil skille

På spørsmål om hvorfor FHI ikke vil prioritere unge i vaksinekoen etter at risikogruppene er vaksinert, skriver Preben Aavitsland, overlege ved FHI, i en e-post:

– Når vi er ferdig med risikogruppene, gjenstår alle mellom 18 og 44, da er vi antakelig i juni. Da vil det trolig være så mange vaksiner tilgjengelig at det skiller bare noen få uker mellom de første og siste i gruppa. Da vil trolig også mange av de nasjonale tiltakene være lettet. Foreløpig ligger det an til at det ikke blir noen rekkefølge i denne gruppen, men det får vi komme tilbake til når det nærmer seg.

Utenfor laben: Gunnveig Grødeland forsker selv på koronavaksiner og arbeider med utvikling av nye og forbedrede vaksinetyper som kan gi bredere og mer effektiv beskyttelse enn de vaksinene som nå er godkjent.

– Det har gjennomgående i pandemien vært fokus på unge som en gruppe med stor smittespredning. Hvorfor er det ikke da en prioritet at denne gruppen vaksineres?

– Inntil nylig har det vært helt usikkert hvor godt vaksinasjon beskytter mot å bli smittet og kunne smitte videre. Nå tror vi at vaksinasjon har en viss slik effekt. Det betyr at vi eventuelt kan bruke vaksinasjon til å påvirke smittespredningen. Det primære formålet er likevel å beskytte dem som særlig er utsatt for alvorlig forløp hvis de smittes.

– Vil det ikke være gunstig for å få ned smittetrykket i en by som Oslo med en ung befolkning?

– Jo, vaksinasjonen kan benyttes slik, men det krever mange doser, og de må tas fra dem som nå står først i køen, nemlig 80-åringene og 70-åringene, avslutter Aavitsland.

Verdt mer for de unge

Snorre Eikeland, analytiker i Helse Stavanger, sier til Universitas at han synes det er vanskelig å si at studenter bør prioriteres, da det er

et spørsmål om hvem man prioriterer i forhold til. Men trekker frem at man bør se på når det er hensiktsmessig at studenter blir prioritert.

Han er en av artikkelforfatterne av en artikkel i Tidsskriftet for den norske legeforening der de blant annet trakk frem norsk modellering av vaksinestrategier. En av tingene artikkelen konkluderer med, er at ved aldersstrukturert vaksinerings fra eldst til yngst vil de yngste måtte bære en større del av tiltaksbyrden.

Eikeland peker på informasjonen vi har om psykiske utfordringer som unge sliter med, og sier at den gjerne må være med i helhetsvurderingen av vaksinestrategien.

– Det vi er litt bekymret for når vi har vaksinert nedover fra 85, er at det blir lett å tenke at vi fortsetter på den måten når vi kommer til gruppen fra 18 til 44, og tar de yngste til slutt – at selv når det åpner for mellom 18 og 44, vil studenter bli satt helt bakerst av vane.

– At unge skal beskyttes mest mulig mot tiltak, er et uttalt mål, og den beste beskyttelsen vi har mot tiltak, er vaksinasjon, sier Eikeland.

Videre sier han at det er bedre å vaksinere studenter, som ofte har flere kontakter, enn for eksempel ham selv, som har hjemmekontor og få nærkontakter. Han understreker at det potensielt er mer effektivt, gitt at vaksinen beskytter mot videre spredning.

– Det er først når man blir 65 år, at risikoen for innleggelse skyter i taket. Dersom det viser seg at vaksinen beskytter mot smitte, lurar vi på om det da er lurt å gå over til en kontaktbasert strategi for å slå ned smitten, sier han.

Han håper at FHI vil se på å prioritere studenter før sånne som ham selv, som sitter på hjemmekontor:

– Selv når det kanskje er snakk om uker i gruppen 18 til 44, hvis det egentlig ikke har noe å si, så håper jeg at 18, 19 og 21 blir prioritert først. For de ukene er verdt mye mer for dere enn for oss. Eller meg, da, skyter han inn.

– Det er større forskjell for studenter om de har vaksinen til 17. mai enn midt i juni, enn det er for min del, avslutter han.

universitas@universitas.no

FIRE PÅ BLINDERN

Studenter om vaksineprioritering

tekst Endre Ugelstad Aas
foto Hanne Jones Solfjeld

Sigrid Haugen (22), studerer kultur og kommunikasjon ved UiO

– Mener du at unge bør prioriteres i vaksinekoen?

– Både Bent Høie og Raymond Johansen har tidligere gått ut og sagt at de har stor respekt for de unges vanskelige situasjon. Å prioritere de unge i vaksinekoen vil derfor være en faktisk handling og ikke en plaster-på-såret-uttalelse. Da kan vi faktisk få den sommeren som kommer nå.

Vegard Gamme Svello (19), studerer offentlig administrasjon og ledelse ved UiO

– Mener du at unge bør prioriteres i vaksinekoen?

– Jeg er ikke utelukkende negativ til det. Men for min del kunne jeg sett at alle aldersgrupper som ikke er spesielt sårbare, kunne prioriteres likt.

Camilla Eline Gjengstø (25), studerer medisin ved UiO

– Mener du at unge bør prioriteres i vaksinekoen?

– Jeg tenker det er et fint forslag. Unge har tatt veldig mye av byrden ved pandemien gjennom å måtte gi opp mye av det livet man ellers har. I tillegg er det i unge som i stor grad er mobile og beveger seg mye og dermed kan være en kilde til å spre mye smitte. Så det kan være en god grunn til å få vaksinert dem.

Vilde Andreassen (20), studerer kultur og kommunikasjon ved UiO

– Mener du at unge bør prioriteres i vaksinekoen?

– Jeg synes det er et vanskelig dilemma å ta stilling til. Det jeg heller synes er dumt, er at man ikke har valgt å fokusere på en geografisk skjevfordeling av vaksinene før nå. Det er nok den største kritikken jeg har, at de ikke tar episentrene: Oslo, Bergen og Trondheim.

– Så du mener det er viktigere å vaksinere der smitten er, fremfor å prioritere ulike aldersgrupper?

– Absolutt. Når det er sagt, synes jeg det er veldig hyggelig å bli sett. Her er det jo snakk om en gruppe som er så utsatt og egentlig i sin *prime time* i sitt sosiale liv, men jeg tenker det er et argument som burde ha blitt løftet frem tidligere i prosessen, siden vi allerede har kommet så langt med den strategien som har blitt valgt.

Rødt vil sørge for mer åpenhet hos studentsamskipnader

Etter helgens landsmøte vedtok Rødt at studentsamskipnadene må underlegges offentlighetsloven: – Helt nødvendig, sier partileder Bjørnar Moxnes.

Offentlighetsloven

tekst Marte Emilie Tonås Torstensen
foto Hanne Jones Solfjeld

Partiet Rødt var forrige helg først ut blant stortingspartiene til å avholde landsmøte. Her vedtok de blant annet at studentsamskipnadene må underlegges offentlighetsloven.

Offentlighetsloven omfatter en rekke statlige organer og gir samfunnet krav på innsyn i alle dokumenter som behandles av virksomheten. Selv om Studentsamskipnaden SiO har en «offentlighetspolicy», er de ikke underlagt offentlighetsloven, fordi de er en privat bedrift. Studentene får dermed ikke innsyn i hva semesteravgiften går til.

– Nødvendig med innsyn

I 2019 gikk SiO i overskudd med 256,2 millioner, i 2018 var overskuddet på 65,4 millioner. Noe av grunnen til økningen i overskudd i 2019 skyldes salg av Bjerke studenthus. Rødt-lederen mener det er nettopp med tanke på SiOs store offentlige midler at de burde vært underlagt offentlighetsloven.

– Studentsamskipnadene gjør et viktig samfunnsoppdrag, og forvalter store offentlige midler. På grunn av dette er det helt nødvendig for både studenter og offentligheten å ha innsyn i det arbeidet som gjøres, sier Bjørnar Moxnes, leder i Rødt.

Han uttrykker forståelse for at det kan være ubehagelig å gi innsyn til slike dokumenter, men understreker likevel at det er helt nødvendig. Han vektlegger at det er viktig med et kritisk innsyn, og sier at det er noe av poenget med å underlegge samskipnadene offentlighetsloven:

– Det kan jo være at de driver samskipnadene enda bedre dersom de får et kritisk innsyn i virksomheten sin. Hele poenget med offentlighetsloven er at man skal vite, tross gode intensjoner, om det gjøres feil. Den beste måten å avdekke dette på er ved å ha et kritisk innsyn, og at noen graver i det.

– Hva tenker du om SiOs «offentlighetspolicy»?

– Selvfølgelig er det flott med en offentlighetspolicy. Likevel mener jeg det er enda bedre å være underlagt offentlighetsloven. Jeg

Ønsker mer åpenhet: I helgen ledet partileder Bjørnar Moxnes partiet Rødt gjennom sitt første digitale landsmøte.

har mer tro på tydelige lovkrav enn en «policy» fra SiO.

SiO: Unaturlig

Stine Johannessen, konstituert styreleder i SiO, mener det ville vært rart om studentsamskipnadene hadde vært underlagt offentlighetsloven:

– Offentlighetsloven er laget for offentlige etater, som kommuner og fylkeskommuner. Vi er studentdrevet og synes derfor ikke det er naturlig at studentsamskipnadene skal omfattes av den loven.

– Hvordan vil SiO reagere dersom det blir gjennomslag for dette?

– Dersom det går igjennom, kommer SiO til å forholde seg til

Det kan være at de driver samskipnadene enda bedre dersom de får et kritisk innsyn i virksomheten sin

Bjørnar Moxnes, partileder i Rødt

det lovverket som er. Det er ikke noe mer dramatisk i det enn det.

Til tross for argumentet til Johannessen mener Pietro Berger, listeleder i Venstrealliansen, at SiO burde underlegges offentlighetsloven.

– For at vi skal ha en demokratisk styring av vår studentsamskipnad, som samtlige studenter betaler inn til, er det utrolig viktig at vi også får innsyn i hvordan SiO forvaltes, sier han.

Berger legger til at Venstrealliansen ikke ønsker innsyn for å «rive» ned SiO. Men at de synes det er viktig å kunne stille seg kritisk til en samskipnad de ønsker studentene skal ha en demokratisk styring over. Det mener han

Studentsamskipnaden SiO

+ Samskipnad for 26 studiesteder

+ Som formål å tilrettelegge for studenter på de områdene som ikke omhandler studiene

+ SiOs inntekter kommer blant annet fra semesteravgiften på 600 kroner

+ Omsetning på 1,4 milliarder i 2019, og et overskudd på 256 millioner

+ Studentene har flertall i SiOs øverste styre

+ Velferdstinget er et organ for studentmedvirkning i SiO

Kilde: SiO

blir utfordrende når man ikke har innsyn.

Økte leiepriser

I 2018 økte SiO leieprisene med mer enn konsumprisindeksen hadde steget. Konsumprisindeksen er en indeks som viser endringer i prisene på varer og tjenester. Også da ble studenter nektet innsyn. Moxnes trekker frem dette som et eksempel der det ville vært hensiktsmessig om SiO var underlagt offentlighetsloven.

– Vi vet for eksempel at studenter vil ha innsyn i SiO for å vite bakgrunnen for de økte leieprisene. Studentene krever innsyn for å kunne vurdere om denne leieøkningen er legitim og nødvendig, eller om det finnes andre alternativer enn å skru opp prisene.

Til det svarer SiOs Johannesen følgende:

– Vi forstår veldig godt at det er ønske om mer innsyn i de prosessene som skjer i SiO. Derfor strekker vi oss så langt vi kan for å gi best mulig informasjon gjennom årsberetninger og årsbudsjett. Dette blir tatt opp i Velferdstinget, der studenter kan komme med innspill.

– Så dere har ingenting å vise de studentene som ønsker innsyn i saken om økte leiepriser?

– Per nå er har vi ikke det, nei, dessverre. Man har likevel mulighet til å møte opp på Velferdstingets møter når disse sakene tas opp. På et vis kan man derfor si at studentene får innsyn, i hvert fall i det overordnede budsjettet. Årsberetning og regnskapet for 2020 blir lagt frem i slutten av mars. Der omtales blant annet den utsatte husleieøkningen fra august til mars.

Universitas har forsøkt å få en kommentar fra Velferdstinget. De ville ikke stille til intervju fordi de ikke har noe vedtatt politikk om temaet.

universitas@universitas.no

UNDER HALVVEIS TIL HURTIGTEST-MÅLET FORRIGE UKE: SiO utvider kapasiteten

ARKIVFOTO: SINDRE DESCHINGTON

Ikke nok: Det har vært gjort over 1600 koronatester på campus etter at SiO Helse åpnet teststasjoner på campus ved UiO.

Av 1600 har bare 3 testet positivt siden SiO åpnet teststasjoner på Blindern. Nå øker de testkapasiteten på campus, sånn at enda flere studenter kan ta en pinne for landet.

Koronatesting

tekst Harald Nordbø
illustrasjon Caroline Vestskogen

Etter at SiO Helse åpnet hurtigtest på Blindern første uke i mars, satte de et mål om å teste 2000 studenter og ansatte hver uke. Dette målet var ikke nådd etter den første uken med testing, da bare 767 personer – en drøy tredjedel – fikk tatt hurtigtesten på Frederikseplassen. Da Universitas besøkte testplassen i oppstartsuken, var køen lang, og flere fortalte at de hadde ventet i halvannen time før det var deres tur.

Mandag 8. mars flyttet SiO hurtigteststasjonene til Idrettsbygningen for å øke kapasiteten og få ned køene. En av årsakene til de lange køene var at det tok lang tid å registrere hver student før selve testen. Dette systemet er nå endret – nå er det lagt opp til at studentene gjør mer av testen selv, inkludert registreringen. Selve testen, altså pinnen i nesen, er også i større grad selvadministrert enn før.

Tredoblet kapasiteten

Trond Morten Trondsen, direktør i SiO Helse, sier på telefon til Universitas at de per onsdag 10. mars har klart å teste over 900 studenter siden mandag samme uke. Han anslår at kapasiteten nå er tredoblet, minst.

– Nå går det unna, og det er

ikke køer eller lang ventetid, sier han.

Han legger til at systemet fungerer godt nå, og at det ikke har vært lange køer etter det nye systemet var på plass.

– Nå legger vi godt til rette for å klare målet om å teste 2000 hver uke, sier Trondsen.

Nå legger vi godt til rette for å klare målet om å teste 2000 hver uke

Trond Morten Trondsen, direktør i SiO Helse

Til tross for høyere testtall har de bare påvist ett nytt smittetilfelle per dag siden de oppgradert kapasiteten. Totalt er det altså påvist tre tilfeller av koronasmitte ved UiO siden SiO startet hurtigtestingen forrige uke. Dette sier Trondsen er det forventede smittenivået.

Han peker på studentene selv som en av grunnene til at systemet nå fungerer godt.

– Studentene er innmari flin-

ke, sier Trondsen.

– De oppfører seg godt, stiller seg opp riktig og ivaretar smittevernet godt gjennom hele prosessen.

universitas@universitas.no

Massetesting på campus

SiO Helse tilbyr hurtigtest til symptomfrie studenter og ansatte som oppholder seg på Blindern.

Pilotprosjektet gjøres på oppdrag fra Helsedirektoratet, med mål om å se hvorvidt hurtigtesting i stor skala kan bidra til å holde utdanningsinstitusjoner åpne, uavhengig av smittenivået i samfunnet.

Studenter og ansatte oppfordres til å teste seg ukentlig.

Det er et drop-in-tilbud med følgende åpningstider:

Mandag, onsdag og fredag kl. 15.00–21.45
(stengt kl. 18.30–19.15)

Tirsdag, torsdag og lørdag kl. 08.30–14.45
(stengt kl. 11.30–12.15)

Ved lang kø oppfordrer SiO til å komme tilbake senere

Kilde: SiO

Tilbudsguiden

AVIS

Da Dagsavisen

Grubbegata 6
Oslo

dagsavisen@kundesenter.com
www.dagsavisen.no
Tlf: 22 99 80 50

50 % studentrabatt på Dagsavisen

FORENINGER

SAMFUNNSØKONOMENE

post@samfunnsokonomene.no
www.samfunnsokonomene.no
tlf: 90 86 75 20

Studerer du samfunnsøkonomi?
Bli medlem av Samfunnsøkonomene – fagforeningen eksklusivt for samfunnsøkonomer.

Vi tilbyr blant annet kræsjkurs, juridisk rådgivning, karriererådgivning samt tilgang til Akademikernes bankavtale med Danske Bank.

Kun 300 kr i året.

finans
FORBUNDET

Vil du jobbe i finans og teknologi?
Bli studentmedlem nå!

Få blant annet gratis forsikring på mobil, nettbrett, PC og deg selv.

Finansforbundet
Dronning Eufemias gate 16
0191 OSLO

www.finansforbundet.no

MAT

Alle **mattilbud** nær deg!

Google Play App Store

Last ned **KUPP**-appen i dag.

TANNLEGER

Få tannsjekk til kun 450,-
10 prosent på øvrig behandling.
*Gjelder ikke tannteknikk.

ORIS DENTAL orisdental.no

Krever at Oslo forplikter seg

Velferd først: Når Oslo kommune snakker om studentpolitikk, er det gjerne i forbindelse med innovasjonsdistrikter og næringsutvikling, mener VT-leder Idun Kløvstad. Denne uken møter Velferdstinget byrådet i håp om å forbedre hovedstadens studentpolitikk, med studentvelferden i sentrum.

Mange kommuner har meldinger og strategier for hvordan studentene best skal ivaretas. Oslo har ikke. Det får byens studentpolitikere til å reagere.

Studentvelferd

tekst Ine Schwebs
foto Hanne Jones Solfeld

– Veldig mange beskriver Oslo som en by med mange studenter og ikke en studentby.

Det sier leder i Velferdstinget i Oslo og Akershus Idun Kløv-

stad. Nylig vedtok Velferdstinget handlingsplan for 2021. En av sakene Kløvstad nå vil jobbe for, er at Oslo vedtar en egen strategi med tiltak for hvordan hovedstadens studenter best ivaretas.

– Vi trenger at kommunen også tenker på hva de kan bidra med. Vi ønsker at de tar en intern gjennomgang på hva de ser

for seg at de kan gjøre for byens studenter. Vi har jo en rekke ønsker, men det er viktig med dialog som går begge veier, sier hun.

Mange andre studentbyer har allerede en slik melding med konkrete tiltak. I Bergen har de jobbet med sin studentmelding siden 2009. Også Ålesund og Gjøvik kommune har siden 2016 jobbet etter studentmeldinger. I Oslo kommune vedtok byrådet i 2019 en såkalt campusstrategi, men Kløvstad peker på at denne sier mer om innovasjon og næring enn om hvordan student-

velferden best kan sikres.

Oslo er også Norges by med suverent flest studenter, med rundt 80.000, ifølge SSB. Til sammenligning studerer det rundt 40.000 i hver av de nest største studiebyene Bergen og Trondheim.

– Vi trenger litt fortgang i at Oslo anerkjenner at ti prosent av innbyggermassen er studenter. Det er ingen bidrag til for eksempel det psykiske helse-tilbudet til studenter. Kommunen snakker om utdanning og innovasjonsdistrikter, men vi er

veldig opptatt av at de også skal tenke på studentvelferden, sier Kløvstad.

Studentene betaler selv

Hun viser til at Bergen kommune i fjor ga 1,3 millioner kroner til tiltak for å bedre studenters psykiske helse, mens Oslo ga null.

– Oslo kommune har et ansvar for alle byens innbyggere, men studentene betaler i stor grad for egne psykiske helsetjenester gjennom semesteravgiften, påpeker Kløvstad.

Jeg til å ivareta studentene

Campus Oslo

- + Oslo kommune lanserte i 2019 «Campus Oslo», ofte omtalt som campusstrategien.
- + Dokumentet inneholder flere punkter som berører studenter, men konsentrerer seg først og fremst om tiltak for å utvikle Oslo som kunnskapsby og sentrum for forskning og innovasjon.

Kilde: Oslo kommune

Studentmelding

- + Flere kommuner har vedtatt såkalte studentmeldinger. I hovedsak er dette et politisk dokument som sier noe om hvordan kommunen skal føre sin studentpolitikk for å tiltrekke seg flere studenter.
- + Temaer som studentboliger, velferd, kultur, idrett og studentmedvirkning er gjerne behandlet, sammen med en målbar strategi for hvordan disse områdene kan forbedres.
- + Bergen kommune var først ute med å vedta en studentmelding allerede i 2009 og er nå i dialog med kommunen om hvordan en ny versjon av denne skal følges opp fremover.
- + Som følge av meldingen har studentene i Bergen fått et fast møtepunkt med kommunen, hvor det er studentene selv som setter agendaen for møtet. Møtet arrangeres minimum én gang i året.

Kilde: Bergen kommune

Byrådet: – God dialog

Næringsbyråd Victoria Marie Evensen (Ap) bekrefter overfor Universitas at Velferdstinget skal møte byrådet for å drøfte ideen om en eventuell studentmelding. Men hun er ikke enig i at dialogen mellom studentorganisasjonene og kommunen er dårlig.

– Jeg opplever at Oslo kommune har jevn og god dialog med studentorganisasjonene om temaer de tar opp, og vi ønsker å trekke dem inn i relevante fora.

Fra og med 2021 er representanter fra Velferdstinget inkludert i Strategisk samarbeidsforum for kunnskapshovedstaden. Den nyopprettede plattformen drøfter politikk som bidrar til å gjøre Oslo til en attraktiv by for høyere utdanning, forskning og innovasjon. Plattformen er en forlengelse av campusstrategien som kommunen arbeider etter.

– Det er viktig for oss at studentene er med, sier Evensen.

– Kritikken fra Velferdstinget er at campusstrategien snakker mer om næringsutvikling, innovasjon og forskning enn studentenes ve og vel. Er ikke studentvelferd en viktig faktor når det gjelder å trekke til seg nye studenter til Oslo?

– Jo, det er klart. Men jeg vil jo argumentere for at campusstrategien har flere ulike innsatsområder som også berører studentvelferd.

Ikke avvisende til studentmelding

Evensen trekker blant annet frem at utviklingen av studentboliger, møteplasser og arbeidspraksis er nevnt som viktige forutsetninger for at Oslo også kan bli en mer attraktiv by for høyere utdanning, forskning og innovasjon.

– Jeg mener jo det handler om mye mer enn næringsutvikling.

Det ligger mye bra i den strategien som setter studentene i fokus. Hvis vi skal være en attraktiv by for høyere utdanning og forskning nasjonalt og internasjonalt, er det helt åpenbart at den store studentmassen Oslo har, og som vi er stolte av, er en helt avgjørende brikke i det, sier hun.

Evensen er likevel ikke fremmed for at det kan være behov for en egen studentmelding.

– Jeg er ikke avvisende til at det er en god idé, men jeg kunne tenke meg å diskutere innholdet litt mer med Velferdstinget, sier hun.

Misfornøyde oslostudenter

Av Studentenes helse- og trivselsundersøkelse fra 2018 kom det frem at oslostudentene var mest misfornøyde med boligsituasjon og studentmiljø. Studentene ga boligtilbudet 49 av 100 mulige poeng. Studentmiljøet fikk 61 av 100 poeng.

Evensen erkjenner at boligsituasjonen i Oslo er vanskelig, og at byrådet er opptatt av dialog med SiO og studentorganisasjonene om bedring av studentboliger fremover.

– At boligprisene er høye, er en utfordring for de aller fleste store byer, og sånn er det også i Oslo. For oss har det vært viktig å gjøre det kommunen kan for å regulere flere studentboliger, men det avhenger også av at eksempelvis SiO har prosjekter som er kokeklare og gjennomførbare, sier næringsbyråden og legger til:

– Jeg synes det hadde vært spennende å se studentboligprosjekter i områder vi ikke er så vant til å se dem. Men hvis jeg har forstått SiO riktig, så er det et ønske fra studentene om å bo sentralt. Det er ikke til å legge skjul på at å jobbe med boligprosjekter i sentrumsområdene er krevende.

Vil ha flere studentmøteplasser

Evensen forteller også at Oslo kommune står sammen med både Velferdstinget og SiO i saken om å

etablere et felles studenthus i hovedstaden. Visjonen for studenthuset er at det skal fungere som en møteplass på tvers av utdanninger og institusjoner og dermed også bidra til et bedre studiemiljø i hovedstaden.

– Det forslaget ligger nå på bordet til statsråden, sier hun.

– Det er ikke første gang Oslo blir kritisert for manglende studentmiljø.

Synes du selv Oslo gjør en god nok jobb for å endre dette?

– Jeg er først og fremst veldig stolt av Oslo, ikke minst som senter for høyere utdanning, forskning og innovasjon. Samtidig er det alltid ting som kan bli bedre, sier Evensen og fortsetter:

– Jeg var en sving innom Blindern på slutten av 90-tallet og begynnelsen av 2000-tallet, og da snakket man også om utfordringene som student i Oslo sammenlignet med de andre byene. Vi trenger det gode miljøet og de viktige møteplassene som sørger for at studentene ikke bare gjør det bra, men har det bra. Og det tror jeg absolutt vi kan snakke mer om og fokusere mer på fremover.

Svarer ikke på spørsmål om støtte til psykisk helse

Næringsbyråden sier hun ikke kan svare på hvorfor ikke Oslo, i likhet med Bergen kommune, ga 1,3 millioner kroner til studentvelferd i 2020. Hun viser til at dette området ligger under byråd for helse, eldre og innbyggertjenester. Heller ikke helsebyråd Robert Steen (Ap) vil svare på hvorfor, men skriver følgende som svar i en e-post til Universitas:

– Det har vært et tungt år for mange studenter som har tatt et veldig stort ansvar for å holde smitten nede, inne på små hybler. Jeg er veldig glad for at vi nå er i gang med massetesting og screening på campus, fordi regelmessig testing sammen med de vanlige smitteverntiltakene kan bidra til å holde smitten nede. Da kan vi igjen se studentene i bybildet vårt, og det er noe studentene gleder seg til.

– Vi er bekymret for befolkningens psykiske helse etter et år med pandemi og strenge tiltak. Byrådet følger situasjonen svært nøye og ser på flere lavterskeltilbud for dem som sliter.

Videre trekker hun frem at en forpliktende studentmelding bør inneholde tiltak for blant annet studenthelse, studentkultur, studentidrett og bygging av studentboliger.

– Men det er jo ikke slik at Oslo ikke har studentpolitikk. Hvorfor vil en egen studentstrategi gjøre en forskjell?

– Det blir enklere hvis kommunen forplikter seg til å gjøre et arbeid, heller enn at det går på vedtaksbasis underveis, sier Kløvstad og legger til:

– Samtidig er studenters si-

tuasjon i stadig forandring. Så jeg mener ikke at kommunen skal vedta en strategi og så kan vi sitte stille i fem år, men jeg tror en slik strategi vil skape et godt fundament som kan bygges videre på.

Kløvstad mener derfor at det må opprettes et fast møtepunkt for studentorganisasjonene og kommunen, slik at dialogen kan følges opp over tid. I Bergen har de allerede et slikt fast møtepunkt, som ble etablert i forbindelse med studentmeldingen.

Slik skal flere tusen studenter få jobb

Mentorer: Oslomet-studentene Solveig Fosse (23) og Sandra Knutsen (20) har som oppdrag å være mentor for de nye studentene.

Oslos utdanningsinstitusjoner får nå mange millioner til å lønne studenter. Dette hjelper både økonomisk, faglig og sosialt, mener studenter som har testet ordningen.

Krisepakke

tekst Samuel Ostrev Berntsen
foto Isabel Svendsen Berge

– Studenter trenger inntekt, og vi har mange studenter som trenger ekstra faglig oppfølging. Her slår vi rett og slett to fluer i en smekk, sier Henrik Asheim, forsknings- og høyere utdanningsminister (H), til Universitas.

Denne uken starter universiteter, høyskoler og fagskoler i Oslo å lyse ut stillinger til studentjobber. Stillingene vil ha varierende stillingsprosjenter, som alle kan søke på. Det er fortsatt mange spørsmål ved ordningen, men Asheim har likevel én ting fullstendig klart:

– Alle de 200 millioner kronene går til å lønne de ansatte studentene. Pengene skal ikke brukes på administrasjonen.

Ifølge Asheim er det nok ressurser til å betale for 6000 studentjobber, dersom alle hadde hatt en stilling på 20 prosent. Likevel bestemmer høyskolene og universitetene selv hvor mange studenter de ansetter, og arbeidsmengden de får.

Faglig og sosialt

Den økonomiske støtten kommer fra regjeringens krisepakke

til studentene. Beløpene hver utdanningsinstitusjon får, er fordelt etter antall studenter. Med dette ønsker regjeringen å legge til rette for flere tusen nye studentjobber.

150 millioner kroner går til å lønne studentansatte som hjelper førsteårsstudenter med studiet deres. 50 millioner kroner gis til studentsamskipnadene, som videre skal lønne studenter som jobber med flere sosiale lavterskeltilbud.

Asheim forsvarer valget om å gi mer økonomisk støtte til jobbene for faglig oppfølging enn sosial oppfølging:

– Det er en veldig flytende overgang for hva som er sosial og hva som er faglig oppfølging. Selv om to studenter hovedsakelig jobber med faglige utfordringer, kan de samtidig bli lettere kjent med hverandre.

– Den andre delen av krisepakken går til rent sosiale tiltak som digitale kvisser og turgrupper. Med de 50 millioner kronene finnes det nesten ikke grenser for hva man kan finne på sosialt, fortsetter han.

Oppdaget to mobbesaker

To av dem som har fått testet jobbprosjektet, er sykepleierstudentene Solveig Fosse (23) og Sandra Knutsen (20). I snart

seks måneder har de fått ansvar for henholdsvis 50 og 35 mentorbarn hver.

– Jeg blir så glad når jeg hjelper andre, sier Knutsen smilende. En typisk arbeidsuke for dem går ut på å ringe, svare på meldinger og ha videosamtaler med førsteårsstudentene. Knutsen og Fosse blir flere ganger om dagen spurt om alt fra hvor et seminarrom er, til om førsteårsstudentene trenger navneskilt når de har praksis.

Når jeg får høre hvor nyttig og super hjelpen vår er, får jeg en gnistrende følelse inni meg

Solveig Fosse, student og mentor

– Men hvor mange mentorbarn snakker om sin psykiske helse?

– Ganske mange. Vi gjør undersøkelser som viser at nær 50 prosent av dem vi tar kontakt med, føler seg litt eller ganske ensomme, sier Fosse.

Knutsen legger også til at noen av deres mentorkolleger oppdaget to mobbesaker, som de meldte videre til ledelsen.

– Mange av sykepleierstudentene gjennomgår et ganske bru-

talt førsteår. Vi er veldig mange, og vi rullerer i grupper. Så med én gang du har blitt kjent med en gruppe, blir du revet vekk fra den like fort, forteller Knutsen.

Dynamiske arbeidsdager

Begge er enig i at studentjobbene deres ikke er typiske åtte-til-fire-dager. Noen dager mottar de flere e-poster og meldinger enn andre dager. Fosse svarer ukentlig på minst 50 ulike meldinger fra mentorbarn.

– Jeg jobber to timer her og tre timer der. Med-mentorene mine og jeg bruker omtrent fem timer per studiegruppe i måneden. Så hvis du for eksempel har ansvar for fire studiegrupper, vil du bruke rundt tjue timer i måneden, forklarer Fosse.

Dersom de måtte velge, er det særlig én ting de misliker med å være mentor:

– Å ikke få svar fra mentorbarna! Et par stykker har aldri gitt svar fra seg. Da lurte jeg på om det er jeg som har gjort noe feil. Vi vil jo bare hjelpe, sier Knutsen.

De opplever også at de får mer respons jo mer de lærer om hvordan de veileder førsteårsstudentene. Det Fosse og Knutsen liker best med jobben, er den gode responsen og tilbakemeldingene de får.

– Når jeg får høre hvor nyttig og super hjelpen vår er, får jeg en gnistrende følelse inni meg, forteller Fosse.

Hun har dette å si til studenter som vurderer å benytte seg av

Dette gir utdanningsinstitusjonene og studentsamskipnadene i timelønn

- + Universitetet i Oslo: 179,6 kroner
- + Oslomet: 172,2 kroner
- + Handelshøyskolen BI: BI ønsker å holde timelønnene private, men sier de vil være «tilfredsstillende»
- + Høyskolen Kristiania: 170 kroner
- + SiO: 180 kroner (eller mer)

Kilder: UiO, Oslomet, BI, HK og SiO

Dette får utdanningsinstitusjonene og studentsamskipnadene til å bruke på studentenes lønninger

- + Universitetet i Oslo: 13,5 millioner kroner
- + Oslomet: 10,9 millioner kroner
- + Handelshøyskolen BI: 6,1 millioner kroner
- + Høyskolen Kristiania: 4,2 millioner kroner
- + SiO: 13,3 millioner kroner

Resten av oversikten finner du på regjeringen.no

studentmentorene:

– Bare bli med! Vi venter på flere, sier hun og ler.

Kan bli permanent

Studentjobb-prosjektet skal i første omgang vare frem til sommeren. Men ifølge Asheim kan regjeringen fortsette å støtte studentjobber etter sommeren også, dersom de får gode tilbakemeldinger.

– Jeg håper tilbudet hjelper flere studenter med å fullføre og bestå semesteret sitt – i hvert fall frem til sommeren. Kanskje vi til og med videreutvikler tilbudet og gjør det permanent.

– Jeg har uansett troen på at dette kommer til å bli en stor suksess, avslutter han.

Danner liste for å fjerne kravet om lister

Litt for seriøst? – Det er mange lister som tar det veldig seriøst og har en ideologi med partier som står bak dem, sier Henrik Vassal. Med Henke- og Thom-listen ønsker de å bringe studentpolitikken ned på bakken og nærmere studenthverdagen.

En liste er sådd på Blindern, men den skal høste engasjement fremfor ideologi.

Studentpolitikk

tekst Saga Eline Jonsson Hoff
foto Hanne Jones Solffjeld

Henke- og Thom-listen er det nyeste tilskuddet på valglisten til Studentparlamentet ved Universitetet i Oslo. Med statsvitenskapstudentene Thomas Tangen (22) og Henrik Vincent Fiske Vassal (21) i spissen har de med 21 øvrige medlemmer som mål å senke terskelen for å en-

gasjere seg i studentpolitikken og satse større på studentfrivilligheten.

Henter inspirasjon fra bygda

– Hvis vi lager vår egen liste, kan vi fokusere på akkurat det vi vil, så studentene får det de mangler i studentparlamentet, sier Vassal.

– Hva er det som mangler?

– Det er mange lister som tar det veldig seriøst og har en ideologi med partier som står bak dem. Vi savner at det er litt sånn som bygdelister i mindre kommuner: at det er noen som er studenter og ønsker at studentparlamentet og studenthverdagen skal være så bra som mulig.

Vassal påpeker at det er mange aktive i studentpolitikken som ikke

er med i Studentparlamentet, men heller program- og fagutvalg og andre tillitsverv på institutt og fakultets- og programnivå. Det er denne eksisterende frivilligheten de ønsker å dyrke.

– Er ikke denne frivilligheten allerede representert gjennom studentpolitikken?

– Flere av dem som er med i studentpolitikken, har andre politiske oppgaver ved siden av som ikke har noe med universitetet eller studentene å gjøre. Det er så mange foreninger og så mange som legger inn en innsats, og vi føler de, eller vi, egentlig burde være bedre representert i parlamentet, sier Vassal.

Han understreker samtidig at

Studentparlamentet ved UiO

- + Det øverste tillitsvalgte organet for UiO-studenter, som arbeider for å fremme studentenes interesser til universitetsledelsen
- + Består av 28 representanter fra syv politiske lister samt en representant fra hver av UiOs åtte studentutvalg
- + Velges hvert år ved hemmelig valg, hvor alle studenter registrert ved UiO har stemmerett
- + Utformer en studentpolitisk plattform hvert år, hvor det fastslås hvilken politikk parlamentet skal føre det kommende året

Kilde: studentparlamentet.uio.no

alle har mulighet til å stille til valg, men:

– Det er veldig mange av de samme som ender opp med å sitte med de samme vervene, selv om det er andre studenter som prøver seg. Jeg synes det er synd at det er en liten elite som sitter på alle de populære vervene.

– Synes dere studentpolitikken ved UiO er for utilgjengelig?

– Kanskje litt, men det insinuerer at det er en eller annen politisk

Det er synd at det er en liten elite som sitter på alle de populære vervene

Henrik Vincent Fiske Vassal, listeleder i Henke- og Thom-listen

elite sin feil, og det er ikke nødvendigvis tilfellet, sier Tangen.

Vil fjerne kravet om lister

Innpass i politikken kan føles som et nåløye på flere nivåer, det være seg på bygda, universitetene eller Stortinget. Om det er strukturen av partiene som setter kjepper i hjulene for Tangen og Vassals ønske om friskt blod i sveitervillaen på Blindern, har de i det minste to fanesaker de håper kan hjelpe:

– Vi har som uttalt mål at studentene skal ha mulighet til å stille til valg i Studentparlamentet uavhengig av lister. Det er en konkret kampsak vi ønsker å ta opp, sier Tangen.

– Vil dere ha et enkeltkandidatsystem?

– Kanskje, men vi vil understreke at vi ikke ønsker å avvikle listene. Vi ser jo den nytten listevalg har for å samle og organisere ideer og men-

nesker i et fellesskap, men det er bare synd at ikke alle passer under disse kategoriene, fortsetter Tangen.

Han mener det inngår som et tiltak for å senke terskelen for flere å ta del i studentpolitikken, uten å måtte tilpasse seg noen tydelige politiske standpunkt. I tillegg til å kutte ned på dørstokkmila vil de rette større søkelys og mer ros og midler til studentfrivilligheten, både innenfor Studentparlamentet og universitetet.

Pub på parolen

Det er altså ingen beinhard profil som skal lokke studentene til de digitale stemmeurnene ved neste valg. Vassal sier kandidatene står fristilte til å jobbe for det de vil utover de nevnte kjernesakene.

– Men dere har ingen konkrete kampsaker?

– Det mest konkrete vi har, er å fjerne kravet om at man må stille som liste til Studentparlamentet. Vi ønsker også å fjerne saluttkurskravet for kjellerpubene ved UiO [Salutt-kurset er et obligatorisk kommunalt kurs for ansatte ved utesteder som ønsker å skjenke alkohol etter klokken ett, og koster 500 kroner, red.anm.].

– Problemet for de fleste kjellerpubene er at de har alt fra 30 til 200 personer som jobber i baren. Det gjør det umulig for kjellerpubene å holde åpent etter klokken ett, fordi ingen av kjellerpubene har økonomien til å sende alle medlemmene på saluttkurs, sier Vassal.

Ad fontes!

– Hvis man skal sammenligne det: Når vi stiller til valg i fagutvalget, er det ingen som spør hva slags partipolitisk tilhørighet vi har, eller om vi skal føre en konservativ eller sosialistisk politikk, for det er ikke det det handler om, sier Tangen.

– Hva handler det om?

– Det handler om studentvelferd, sier Tangen.

Glade for nye perspektiver

Leder i Studentparlamentet Runa Fiske mener terskelen er lav for å bli med i studentpolitikken, og påpeker at et flertall av årets innvalgte er ferske.

– De fleste i Studentparlamentet driver med studentpolitikk i ett til tre år. På det første møtet i studieåret fordeles det førti verv til råd og utvalg, så det er ikke fem personer som sitter på vervene. Der spredt utover, sier Fiske på telefon til Universitas.

– Selv om det er lett å stille til verv, kan vi alltid jobbe med å senke terskelen og få med enda flere. Vi er glade for nye perspektiver!

– Hva tenker du om at de ønsker å innføre enkeltkandidatsystem?

– Det systemet vi har nå, er ikke noe jeg kan gjøre noe med, det er noe de må ta med inn i parlamentet. Det har ikke blitt gjort før, så det er spennende, avslutter Fiske.

KLIMA

klimaredaktør: **Joachim Waade Nesse**
joawaa@gmail.com 926 23 783

Frp-politikere mener studenter

Det blir feil at lokale arbeidsplasser blir ofret på klimapolitikkenes alter, mens titusener av studenter skal fly inn og ut av landet, mener Frp-politikere. «Nice try» og «right for the wrong reasons», sier klimaforskere.

Klimadugnad

tekst Live Tronstad
illustrasjon Henrik Follesø Egeland

– Det er en dobbeltmoral hos regjeringen, hevder stortingsrepresentant Roy Steffensen (Frp). Han leder utdannings- og forskningskomiteen på Stortinget.

Regjeringen har gått inn for å øke studentmobiliteten, andelen studentutveksling til og fra Norge, fra 16 til 50 prosent. Stortingsmeldingen «En verden av muligheter – internasjonal studentmobilitet i høyere utdanning» konkluderer med at gevinstene ved økt studentmobilitet gjør opp for klimagassutslippene det medfører. Det fikk Frp-politikeren til å stille spørsmål ved regjeringens prioriteringer i klimapolitikken.

– De legger altså opp til en massiv økning i antall inn- og utreisende utvekslingsstudenter. Det betyr at titusener skal reise inn og ut av landet, hovedsakelig med fly, sier han og legger til:

– Regjeringen har åpnet opp for unntak fra prinsippet sitt om at klima og klimaavtrykk er det viktigste, sier Steffensen.

– Får fritak fra klimadugnad

Internasjonale flyreiser regnes ikke med i det norske klimaregnskapet, slik industrielle utslipp fra norsk territorium for eksempel blir. Måten verden har blitt enig om å regne ulike lands klimagassutslipp på er, i sum, svært gunstig for Norge. Hverken sydenturer, harryhandel eller oljen Norge selger til utlandet, regnes som norske utslipp. Steffensen mener imidlertid at dette er prinsipiell diskusjon om reduksjon av klimagassutslipp, og forteller at han aldri har funnet et slikt unntak fra klimapolitikken svart på hvitt.

– Regjeringen ber alle om å bli med på en klimadugnad, og derfor synes jeg det er interessant å grave i hvorfor regjeringen har åpnet for unntak. De legger opp til at så lenge et tiltak er edelt nok, da skal du kunne få fritak fra klimapolitikken, sier han.

Steffensen mener dette åpner for en større politisk diskusjon, hvor det vil være mulig å diskutere flere lettelsener fra klimatilskott. Selv er han bekymret for at lokale arbeidsplasser vil gå tapt med økningen av CO₂-avgiften regjeringen nylig foreslo i Klimameldingen, fordi bedriftene vil utkonkurreres av internasjonale aktører.

nale aktører.

– Jeg sendte et skriftlig spørsmål til klimaministeren om en bedrift i Sandnes og spurte om ikke verdien av arbeidsplassene der rettferdiggjør at de burde slippe CO₂-avgiften. Da fikk jeg til svar at det ikke er akseptabel argumentasjon, selv om det er

Vi løser ikke klimakrisen ved at en norsk student lar være å dra på utveksling til USA

Sveinung Rotevatn (V), klima- og miljøminister

akkurat den argumentasjonen de bruker for studenter, sier Steffensen.

– Mener du at arbeidsplasser må prioriteres over studentmobilitet?

– Jeg mener at vi kan få til begge deler. Men jeg registrerer

jo at regjeringen mener at det er viktigere med studentmobilitet enn å bevare arbeidsplasser.

– Så du vil ha økt studentmobilitet og lavere CO₂-avgift for arbeidsplasser. Du vil ha mindre streng klimaplan, egentlig?

– Vi vil redusere utslipp der du får størst effekt for det, og på enkelte industrier får det ingen effekt i det hele tatt. Det er mye mer effektivt om vi kan redusere utslippene i andre land enn Norge som allerede er et land som har veldig små klimautslipp, svarer Steffensen.

Statsråden svarer: – Helt feil

– Det er jo helt meningsløst. Det der er basert på et premiss om at regjeringen er mot at folk skal fly, men det stemmer jo ikke. Vi er ikke for å forby folk å fly, og vi oppfordrer verken studenter eller andre til aldri å fly, eller ikke å reise. Hadde vi gjort det, hadde Steffensen hatt helt rett, men siden vi ikke gjør det, tar han helt feil, sier klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn (V).

– Det at vi må moralisere så mye over at folk flyr, det bruker ikke jeg å gjøre, og det er litt overraskende at Frp begynner å gjøre det.

Rotevatn

sier at studentene skal være med på klimadugnaden, og at det skal koste å slippe ut CO₂ også ved flyvninger for studentutveksling.

– Vi ilegger flyreiser CO₂-avgift, kvotepris og flyplassavgift. Det er faktisk ikke noe land i Europa som har så strenge klimaavgifter på fly som det Norge har. Studentene får ikke noe unntak – det er snarere tvert imot, sier Rotevatn.

Han tilbakeviser Steffensens utspill om at regjeringen åpner for unntak for studenter i regjeringens klimapolitikk. Studentene betaler langt mer for sine klimautslipp enn det bedriften

får fritak fra klimadugnaden

Steffensen viser til, gjør, ifølge statsråden.

– I dag er det slik at vi allerede har CO₂-avgift på å fly, men vi har det ikke på enkelte industriutslipp. Steffensen mener tydeligvis at vi skal ha unntak for industriutslipp, fordi dét formålet er så edelt. Jeg mener at vi skal ha CO₂-avgift på utslipp uansett. Så jeg tror han må ta den debatten her med seg selv, sier Rotevatn.

Ikke avgift internasjonalt

I en e-post-utveksling med Universitas etter intervjuet medgir Rotevatn at passasjerer på internasjonale flyvninger

slipper unna mange avgifter.

– Dessverre er det slik at internasjonale flyvninger ikke betaler norsk CO₂-avgift, skriver Rotevatn.

Kun internasjonale flyvninger med avgang fra Norge ilegges passasjeravgift.

– Betyr dette at reisen internasjonale studenter foretar seg inn i landet, er klimaavgiftsfri?

– Det er ikke CO₂-avgift på reiser fra andre land til Norge. Men alle reiser innad i Europa og EØS betaler kvoter til EU. Kvoter er også en form for klimaavgift. Reiser ut av Norge er alltid ilagt flypassasjeravgift, svarer statsråden.

– Kan du anerkjenne Steffensens logikk i at å oppfordre til mer flyreiser fra studenter vil føre til mer CO₂-utslipp?

– Det er absolutt en logikk i at når du flyr, så slipper du ut CO₂, enten du er student, turist eller arbeidstaker, selvfølgelig. Men det betyr ikke at vi er imot arbeidsmobilitet i Norge, eller reiseliv eller studentutveksling.

Han forteller at regjeringen satser på teknologiutvikling og avgifter på utslipp, slik at reisene med lavest utslipp blir mer konkurransedyktige.

– Vi løser ikke klimakrisen ved at en norsk student lar være

å dra på utveksling til USA, eller at Roy Steffensen lar være å ta seg en ferietur til USA. Vi løser klimakrisa ved å prise CO₂, ved å få frem teknologi og gode alternativer og ved å gjennomføre en ambisiøs klimapolitikk.

– Så de flyreisene som studenter foretar seg, dét oppfordrer dere til?

– Studentutvekslingen har veldig stor verdi for Norge og for den enkelte, og det synes vi er bra at folk gjennomfører. Det oppfordrer vi absolutt til, sier Rotevatn.

«Right for the wrong reasons»

Dag Olav Hessen, professor ved Institutt for biovitenskap ved Universitetet i Oslo (UiO), mener på sin side at økt flytrafikk, grunnet økt studentmobilitet, vil ha negative konsekvenser:

– Studentmobilitet er bra av veldig mange grunner, men er det så bra at man kan akseptere det, hvis man ser på det med klimablikket? Jeg vil si at Steffensen har et poeng.

Han tror likevel at han selv og Steffensen har ulike motiver med det samme poenget.

– Jeg skjønner at Steffensens bekymring ikke ligger på økte klimagassutslipp, men som et

argument for å presse gjennom mindre miljøavgifter på andre områder, sier han og legger til:

– Det er det man kaller vikarierende argumenter, men de kan av og til være riktige likevel: «Right for the wrong reasons.»

Godt forsøk, Frp, men dere burde ha valgt en bedre kategori av utslipp å gå etter

Glen Peters, research director ved Cicero

Han forteller at ideelle hensyn ofte kolliderer med klimahensyn i politiske diskusjoner, slik som i denne saken. Han stiller seg også spørrende til statsrådets tiltak.

– Selv om man betaler en CO₂-avgift for flyturen, er det dermed greit? Det er det delte meninger om. Mange mener at det har en viss effekt, og det er kanskje bedre enn ingenting,

men det beste ville vært å ikke ta den flyreisen, sier han.

– Selv om det er sjelden jeg er enig med Steffensen politisk, er det klart at, isolert sett, bør vi tenke kritisk over hvor mange flyreiser vi legger opp til.

– Godt forsøk, Frp

Glen Peters, forskningsdirektør ved Cicero, mener, på den annen side, at Frp valgte feil parallell, og at argumentet er «latterlig».

– Om du har et problem med flyutslipp, så er det greit. La oss ha en diskusjon om det. Men internasjonale studenter vil sannsynligvis være en gruppe flypassasjerer du ønsker å oppfordre til, fordi det har så mange fordele, sier Peters.

Han forteller at internasjonale studenter for eksempel utgjør en av de største eksportene av Australias BNP.

– Jeg er sikker på at enhver økonomisk analyse vil vise at det er bra for økonomien å oppfordre til flere internasjonale studenter, sier han.

– Så godt forsøk, Frp, men dere burde ha valgt en bedre kategori av utslipp å gå etter, fastslår forskeren.

Medisin for samfunnet

Allerede utsatt: Medisinstudentene Emma Lengle (26), Ida Sofie Rettedal Skjæveland (22), Amanda Hylland Spjeldnæs (21) og Sine Grude (23) mener fremtidens leger bør begynne å ta bedre hensyn til utsatte grupper.

Fire medisinstudenter lager podkast om folkehelse og sosial ulikhet. – Målet er strukturell endring i helsesektoren, sier jentene bak «Folkefeber».

Folkehelse

tekst Harald Nordbø
foto Kristian Trana

– Folk begynner på medisin fordi de er interessert i mennesker, ikke i tall, mener Emma Lengle (26). Hun er en av fire medisinstudenter bak podkasten «Folkefeber».

– «Folkefeber» er et opprør mot hva folkehelsen har blitt, hva den medisinske behandlingen har blitt, og hva vi vil den skal være, fortsetter hun.

Siden like etter at koronaviruset kom til Norge, har det rast en debatt om den høye smitten i innvandrerbefolkningen generelt og i norsksomaliske miljøer i Oslo spesielt. Lengle, sammen med medstudentene Ida Sofie Rettedal Skjæveland (22), Amanda Hylland Spjeldnæs (21) og Sine Grude (23), fulgte debatten og bestemte seg for å ta saken i egne hender.

Selve podkasten begynte nesten som en intern spøk, forteller de:

– Vi tulla litt med ideen om å starte podkast først. *Alle* starter jo podkast om dagen.

Men til slutt gjorde de det likevel – av ren frustrasjon. De hadde alle vært med i en lesegruppe om folkehelse og latt seg engasjere av hvor ofte eksterne faktorer, som strukturelle, sosiale og politiske problemer, ofte er avgjørende for folkehelsen hos utsatte grupper.

Etter å ha gravd litt dypere følte de rett og slett et behov for å *gjøre noe*, og dermed ble «Folkefeber» til: podkasten som setter søkelys på hvordan folkehelse henger sammen med politiske og økonomiske forhold, med særlig fokus på sosial ulikhet.

En supergruppe for folkehelsen

Det som knytter de fire fremtidige legene sammen, er at de alle mener helse handler om mye mer enn biologi og statistikk.

– Vi er alle opptatt av det tverrfaglige, forklarer Spjeldnæs.

Og tverrfaglige er de. Tre av studentene går på forskerlinjen, der de på en eller annen måte forsker på hvordan helse henger sammen med andre samfunnsforhold.

Lengle, som er lengst i studieløpet og ferdig utdannet lege om to måneder, tok kontakt med førsteamanuensis Anne Kveim Lie da hun var litt demotivert og trengte et prosjekt som kunne gi henne drahjelp videre. Kveim Lie er spesialist på samfunnsmedisin og satte Lengle i kontakt med de andre studentene som i dag utgjør teamet bak podkasten.

På telefon til Universitas forteller Kveim Lie at hun er imponert over hva de har fått til med «Folkefeber», og viser til at jentene var veldig tidlig på ballen.

– De startet arbeidet med podkastens første sesong allerede i mai 2020, lenge før smitten i norsksomaliske miljøer var et stort tema i det offentlige ordskiftet, sier hun.

Kveim Lie peker videre på at den brede vinklingen i podkasten gjør det mulig å belyse mange sider av problemet.

– Jeg likte alle episodene. De klarer å ha én episode hvor de snakker kritisk med en autoritetsperson som Fredrik Solvang, samtidig som de intervjuer en aktivist om samfunnsendring i en annen.

Lengle mener også selv at intervjuformen de bruker i «Folkefeber», har en helt egen effekt, og at den treffer folk på en annen måte enn den harde statistikken som preger undervisningen på studiene deres.

– Folkehelse som fag har hvilt altfor lenge på statistikken. Tall og grafer gir helt andre inntrykk enn det å høre på et menneske fortelle. Vi vil fylle på med det menneskelige.

Snakke med, ikke til

I første sesong av podkasten har studentene sett at sosiale og økonomiske forhold avgjør helsen til norsksomaliere, og at det fortsatt råder store fordommer mot gruppen blant helsepersonell.

– Plutselig står samfunnet overfor en stor overvekt av norsksomaliere som er smittet, og man skjønner ikke hvorfor. Så sier smittevernoverlegen at det er fordi de ikke forstår smittevernregler, eller fordi de spiser med hendene. Det er provoserende, sier Skjæveland.

Jentene mener det å være bevisst på maktbalansen mellom lege og pasient er særlig viktig. Spesielt legger de vekt på forskjellen på å snakke *til* utsatte grupper og å snakke *med* dem. Det gjelder både i legerollen og i arbeidet med podkasten. I den første sesongen, som ble sluppet denne høsten, tok de kontakt med norsksomalisk helsepersonell nettopp for å sørge for at de snakket med miljøet de prøver å hjelpe.

– Vi er fire hvite jenter som snakker om problemer som ikke rammer oss. Vi er nødt til å vite at vi gjør dette på en ok måte, sier Lengle.

– Derfor var det beroligende å vite at helsepersonell med norsksomalisk bakgrunn også hadde tro på prosjektet vårt.

– *Hva var det vanskeligste da dere lagde selve podkasten?*

– Det var en utfordring å velge ut hvem vi skulle intervju, svarer Spjeldnæs.

– Det er veldig mange vi kunne ha snakket med, men vi kunne ikke ha 15 episoder.

Løsningen ble å dele inn episodene etter tema. I første

Vår rolle som
medisinere er å
sørge for at folk
har rett til helse,
uansett

Ida Sofie Rettedal Skjæveland (22)

episode snakker de med en norsksomalisk pasient om erfaringene hans, i en annen med en lokal aktivist som har spredd informasjon om smittevern blant norsksomaliere. De har også hatt samtaler med politiske ledere og helsebyråkrater i toppsjiktet – Camilla Stoltenberg, direktør i Folkehelseinstituttet, og Oslo-ordfører Marianne Borgen (SV) er intervjuet i hver sin episode.

Folkefeber er også et opprør for kritisk tenkning

Amanda Hylland Spjeldnæs (21)

Er medisin en politikkfri sone?

- Forskning viser at vi gir best helsehjelp til dem som har likest utdanning som oss selv, forteller Lengle.
- Hun legger til at det på medisinstudiet nærmest eksisterer en ærefrykt for overlegene og professorene, og at det ikke er noen kultur for å si imot dem hvis man er uenig.
- Folkefeber er også et opprør for kritisk tenkning, skyter Spjeldnæs inn.
- Vi lærer ikke å stille de litt annerledes spørsmålene, eller å se helseproblemer i en sosial eller økonomisk kontekst. Vi håper å kunne endre det.
- Lengle mener også at det finnes sterke normer for hvordan man skal oppføre seg som lege og medisinstudent, og at utdanningen oppfordrer deg til å være akkurat lik alle andre.
- Når dét blir seks år av livet ditt, er det ikke rart at det er vanskelig å utfordre normer som lege.
- Vil dere si at medisinstudenter er for apolitiske?
- Nei, det vil jeg ikke, sier Skjæveland straks.
- De tre andre, derimot, nøler et halvt sekund før de alle svarer at jo, det synes de egentlig, og en liten diskusjon bryter ut.
- Spjeldnæs tror at mange medisinstudenter tenker de ikke

Så enkelt: Sine Grude (23) trekker frem ruspolitikk som eksempel på noe medisinstudenter bør bry seg om. – Hvis man behandler en rusavhengig uten å tenke på bosituasjon og økonomi, så kommer ikke behandlingen til å gå bra.

trenger å forholde seg til politikk:

- De tenker legerollen nesten bare handler om å gi rett medisin til rett sykdom. Men når man er en så viktig del av samfunnet, må man bry seg.
- Grude trekker frem rus som eksempel.
- Hvis man behandler en rusavhengig uten å tenke på bosituasjon og økonomi, så kommer ikke behandlingen til å gå bra. Så enkelt er det.
- Jeg tror det blir litt for enkelt å si at medisinstudenter er apolitiske, eller at medisinstudiet er det, forsvarer Skjæveland, og legger til:

Flere mennesker, færre tall: – Folk begynner på medisin fordi de er interessert i mennesker, ikke i tall, mener Emma Lengle (26).

- Jeg tror bare vi blir strengt opplært til å sørge for at pasienten føler seg trygg, uansett hva de stemmer eller tror på.
- ### Helsehjelp til papirløse
- I neste sesong av podkasten, som er under arbeid i disse dager, er det helsehjelp til papirløse migranter som skal under lupen. Papirløse migranter får svært begrenset helsehjelp i Norge, mener jentene. Dette til tross for at det er fullt lovlig å tilby.
- Vår rolle som medisinerer er å sørge for at folk har rett til helse, uansett, sier Skjæveland.
 - Tross i at det er tidlig i mars og sola akkurat har gått ned, kan man merke temperaturen stige betraktelig når vi kommer inn på dette temaet. Grude beskriver behandlingen av papirløse migranter som «yrkesetisk helt på trynet».
 - Særlig når det blir snakk om politikeres utspill om hvordan leger og helsepersonell bør forholde seg til den utsatte gruppen, settes sinnene i kok.
 - Frp har akkurat sagt at de mener helsepersonell som jobber med papirløse, burde være nødt å si ifra til politiet, sier Lengle.
 - Når dette kommer fra Stortingets talerstol, kan vi ikke la det stå uimotsagt.
 - Det bryter taushetsplikten! utbryter Spjeldnæs.
 - Taushetsplikten er det helligste i all helsehjelp. Tryggheten den gir, er grunnen til at vi kan tilby rettferdig og god helsehjelp i utgangspunktet, fortsetter hun og legger til at noe av målet til «Folkefeber» er å være en motpol til slike utspill.

Vi vil fylle på med det menneskelige

Emma Lengle (26), medisinstudent og initiativtaker bak podkasten Folkefeber

Veien videre

- Supergruppen forteller at andre sesong ikke bare skal munne ut i en podkast, men også en informasjonsbrosjyre som de vil dele ut til helsepersonell.
- Spjeldnæs forteller at det viktigste for dem i første omgang var å ha et prosjekt som handlet om noe de alle brant for, men legger til at ambisjonene nå er større.
- Vi har større planer om konkret endring nå enn vi hadde i forrige sesong, forteller hun.
 - Skjæveland understreker at endringer i det kliniske arbeidet er like viktig, selv om de også jobber for strukturell endring:
 - Å møte folk i klinikken på en rettferdig måte krever bevissthet og et åpent sinn. Fremtidens leger kan ikke ha et bilde preget av grunnløse fordommer i hodet når de treffer utsatte grupper.– Vi er 1200 studenter på Det medisinske fakultet. Hvis vi klarer å påvirke dem, klarer vi å påvirke fremtiden til norsk helsevesen, avslutter Grude.

kultur@universitas.no

DEBATT

debattredaktør: **Aksel Rogstad**
debatt@universitas.no 988 05 815

KJØR DEBATT Hete tips om debatter i andre redaksjoner

Opp og stå, jobba på

Studentene i Agder er blitt vel-signet med sin helt egen motivasjonscoach: På lederplass forsøker Unikum-redaktør Vida Emilie Werner å banke inn litt livsambisjon i lesernes hoder og overbevise dem til å «ta regi i eget liv». Et år med høy dørterskel har gjort henne «oppriktig redd for at vi pådrar oss en helt ny type livsstilssykdom».

Werner er av det eksistensielt anlagte slaget og skyr ingen midler for å åpenbare for de tiltaksløse studentene hvor håpløst på kjøret de er: «[E]r du aktør eller offer i eget liv?

Griper du dagen, eller griper dagen deg?» Ja, skal vi tro vår motivator, er Agders unge og lovende bare så vidt som mennesker å regne; hun klinker til med historikerfilosofen Yuval Hararis påstand om at «dette er en test på vårt borgerskap», når hun prøver å hale disse udugelige sengedyrene inn i sivilisasjonens lys.

Jeg vet ikke hva det er, men jeg føler plutselig en uimotståelig trang til å legge verden for mine føtter. Hvor var det jeg hadde rene truser, igjen?

Hagenissen som fikk nok

Studentbygda Volda er i ferd med å gå opp i limingen, forstår vi ved å bla i den seneste utgaven av Peikestokken. Kollektivt Oasen er nemlig blitt det siste offeret for den usynlige, men desto dødeligere mafiaen som terroriserer gatene. Nærmere bestemt er deres uvurdelige hagenisse sporløst forsvunnet etter en serie episoder med «blind vold». Etter å ha «kontaktet politiet flere ganger» uten hell har de dermed sett seg nødt til å gå til studentpressen, for å sette alle øyne og ører på leteaksjonen.

«Vi elsket han [sic] som

om han var vår egen», skriver de fortvilte studentene. Nå var han vel strengt tatt også deres egen, med mindre de gikk for den snedige adopsjonsformen hvor man samtidig nekter for å stå med forsørgeransvar. For adoptert var han: «Helt siden vi adopterte han [sic] har han beskyttet oss mot onde krefter og sørget for å lyse opp hagen vår med godhet.»

Kanskje er det ikke så rart at en hagenisse som gir og gir, til slutt ser seg lei av å bli elsket som om han var en del av gjengen. Men det er muligens bare meg.

Ukas tvitringer:

Walisisk grev på fasanjakt i lauvfellende skog @klevelandohio
vurdere å bytte ut festing med søvn, det er jo så mye diggere???
Er det noe jeg har lært av Exit, så er det at alt duger så lenge man ikke trenger å se den virkelige verdenen i øynene.

menneskets Nordens Paris @Joa_tal
Ting har ofte to sider.. olje er ikke bare dårlig for olje lager plast som er kjempebra for klima at vi resirkulerer!
Og hvorfor har ingen tenkt på at vi kan løse verdens energibehov ved å plugge skjøteledningene inn i seg selv??

Maren @gietlitevink
Pleide å være en sånn som mumler «tror du du er alene om å ha himmel eller» når folk la ut bilder av solnedganger på Insta, men pandemien har gjort ting med meg, nå vil jeg se tegn til at folk har det så bra som mulig, vis meg ALLE solnedgangsbildene!, you're doing amazing sweetie

Under en felles himmel rensket for flytrafikk har vi alle godt av å delta i den stemningsfulle runkeringen.

Debattregler i Universitas

Vil du få din mening på trykk i Universitas?
Send innlegget ditt på e-post til **debatt@universitas.no**

Typiske innlegg er mellom 1500 og 2500 tegn, inkludert mellomrom. Lengre innlegg kan vurderes i noen tilfeller

- Vi trykker ikke innlegg som har vært på trykk i andre aviser, eller som er hatske og trakasserende
- Vi tar oss retten til å forkorte innlegg
- Frist for innsending av innlegg er søndag kl. 17
- Legg ved et portrettfoto av deg selv i e-posten

Lesesalen åpner ikke av seg selv

Lesesaler
Runa Fiske, leder i Studentparlamentet ved UiO
Marie K. Bruntveit, leder i Studentparlamentet ved Oslomet
Kristoffer M. Egset, leder i Studentunionen Høyskolen Kristiania
Constance Thuv, studentpolitisk leder i Studentorganisasjonen ved BI Oslo

Lesesalene var stengt i mange uker og åpnet etter press fra studenter, tillitsvalgte og utdanningsinstitusjonene selv. Universitas-journalist Ellen Ofte dal Schwenke etterlyser hvor studentpolitikkerne har vært i kampen for å få åpnet lesesalene i Oslo. Da må vi spørre Universitas om de har sovet i timen.

Da lesesalene stengte, fikk vi flere henvendelser enn noen gang fra fortvilte studenter som trengte et sted å studere. Vår jobb som tillitsvalgte er å være en megafon for dem som har det vanskelig. Derfor har vi satt flere studenter i kontakt med media, og mange har stilt opp og fortalt hvorfor en åpen lesesal er viktig for dem. Tillitsvalgte fra studentdemokratiene i Oslo har vært med i saker hos landets største medier. Vi har vært til stede på Dagsrevyen og TV 2 Nyhetene, i tillegg til at vi har vært i møter med utdanningsinstitusjonene våre og statsråden for høyere utdan-

Da lesesalene stengte, fikk vi flere henvendelser enn noen gang fra fortvilte studenter som trengte et sted å studere

ning. Der krevde vi at lesesalene måtte åpne. Et av de største gjennombruddene for Oslos studenter kom i kjølvann av en sak i VG, hvor rektoren ved UiO, en professor og en studentleder ble sitert. Der ble det klart at FHI hadde gjort feil i egen risikovurdering. Dette er grunnen til at lesesalene forblir åpne selv om Oslo stenger ned de kommende ukene.

Pandemien har rammet alle, men for studentene er det mye som har gått galt. Den sørgelige nyheten er at det kunne gått mye verre. Verken åpning av lesesaler, krisepakke eller fysisk undervisning kommer av seg selv. Bak gladnyhetene ligger det timevis med arbeid. Kampen om lesesalene har foregått i Oslo. I andre deler av Norge har ikke tiltakene vært like strenge. Derfor er det naturlig at det er de lokale tillitsvalgte som har snakket vår sak. NSO har allikevel vært en støtte for oss når vi har trengt det. Vi har vært vitne til et Student-Norge som har dratt lasset sammen. Det bør deles ut takk

både til studenter, studenttillitsvalgte, rektorer, dekaner og andre som har bidratt til å åpne lesesalene. Det er skuffende at Universitas ikke har gjort lekse si før de skriver kommentar.

debatt@universitas.no

Nyansene i Harry Potter er flere enn du kan se, Nordseth!

Virkelighetens Galtvort
Christina Eide, student ved UiO og potterhead

Bård Nordseth hevder i sitt innlegg i forrige ukes Universitas at «[n]år en hel generasjon er flasket opp på en fantasiverden uten nyanser, er prisen man betaler for menneskelighet, stor». Jeg er selv en stor potterhead, vokst opp i denne fantasiverden, og jeg vil si meg dypt uenig i at den er uten nyanser, og at det bidrar til et mindre åpent og inkluderende samfunn.

Rowling lærte meg gjennom Galtvorts fire hus at verden er mer enn svart-hvit

Når jeg nå igjen leser bøkene i voksen alder, ser jeg nettopp alle disse nyansene Rowling i sin tid skrev. På overflaten, sånn som man tolker bøker på grunnskolen, handler historien om kampen mellom det gode og det onde – Harry Potter mot Voldemort. Men nettopp i denne kampen er det Nordseth tar feil.

Som liten hadde jeg et stort avsky mot professor Slur og resten av hans hus Smygard. Først i de senere bøkene ser man mer ved disse karakterene enn at de

bare er onde. De har nyanser ved seg, som ethvert menneske. Professor Slur, Draco Malfang og professor Snilehorn er alle smygardinger som viser frem sine mørke sider før man blir introdusert til deres tvil, kjærlighet, godhet og andre gode menneskelige egenskaper.

lert fra resten. Under slaget om Galtvort er det nettopp dette som er deres styrke: å stå sammen med folk som ikke er helt som deg for det felles gode. På mange måter er Galtvort en ønskedrøm, men da jeg ikke fikk mitt Galtvort-brev som elleveåring, gjorde jeg som mange andre potterheads før meg: Jeg tok lærdommen fra disse historiene med meg i livet, ser etter nyansene i andre og bærer mine Smygard-farger med stolthet.

debatt@universitas.no

På tide med rusreform, men regjeringen kunne gått enda lengre

Rusreform

Mikkel Ihle Tande, leder i Tryggere Ungdom
Lars Kristiansen, frivillig i Tryggere Ungdom

Regjeringen la 19. februar frem sitt forslag til rusreform. De følger anbefalingene fra rusreformutvalget om å gjennomføre en avkriminalisering av bruk og besittelse av mindre mengder narkotika, der forelegg og rulleblad erstattes med pålegg om oppmøte ved en rådgivningsenhet for narkotikasaker som skal gi informasjon om helsefarer og tilby hjelp og oppfølging.

Flere har uttalt at unge kommer til å misforstå rusreformen – at dette kommer til å sende et slags signal om at det er tillatt å bruke narkotika. Dette er å grovt undervurdere de unge. Dessuten er det kun politiet og andre motstandere av reformen som i debatten ser ut til å ikke vite forskjellen på avkriminalisering og legalisering. Ungdom vil fortsatt få stoffet beslaglagt, og barnevernet kan kobles inn ved behov.

Når 40 prosent av unge som har vært i en nødsituasjon med ulovlig rus, forteller at de har opplevd at ambulanse

ikke ble tilkalt – oftest grunnet frykt for politiet – bør alle kunne enes om at straff er problematisk. Med tanke på at rusreformutvalget på bakgrunn av forskningen som finnes på feltet, konkluderte med at det ikke finnes evidens for at straff forebygger narkotikabruk, er det å avkriminalisere både den rasjonelle og humane løsningen.

En rusreform med fortsatt strafferegistrering er ikke en dårligere rusreform – det er ingen rusreform

Det er tilnærmet ingen uenighet om hvorvidt avkriminalisering bør gjelde for de tyngste brukerne. Konflikten handler om hvorvidt vi skal straffe rekreasjonelle brukere, de som tilsynelatende ikke har problemer med rusbruken sin. Dette vitner om svak forståelse av rusavhengighet. Det er en glidende overgang mellom den som

av og til bruker rusmidler for å takle angst, og den som har en rusbrukslidelse. En modell som gir straffrihet kun for avhengige, gir alle brukere et insentiv til å lyve på seg problemer for å slippe unna straff. En rusreform med fortsatt strafferegistrering er ikke en dårligere rusreform – det er ingen rusreform.

Vi er skuffet over at regjeringen ikke valgte å lytte til rusreformutvalgets anbefaling om å slette rullebladet for dem som allerede har blitt straffet for lovbruddene som foreslås avkriminalisert. Dette betyr at mange nordmenn nektes mulighet til å ta enkelte utdannelser og yrker. Likevel er vi glade for at regjeringen vil gjennomføre det som kommer til å bli vår tids viktigste sosialpolitiske reform. Det handler om en stor gruppe menneskers rettigheter til å ikke få sin kroppslige og personlige integritet krenket gjennom uforholdsmessig tvangsmiddelbruk, reell likebehandling i helsevesen og arbeidsliv, og til å inkluderes på lik linje med andre i samfunnslivet.

debatt@universitas.no

Ukas sitat: Å helle Tuborg i et glass hjemme på hybelen er ikke noe jeg kan kalle bartending

Bartender i Studentersamfundet i Trondhjem Kristen Sandaas (23)
føler seg fremmedgjort fra arbeidet sitt under nedstengningen

En ny æra for blæra

Hjemmekontoret er i ferd med å ødelegge en allerede svekket blære.

Petit

Maria Jostad, gravesjef i Universitas

Pandemien har mange dystre følger: død, arbeidsledighet, ensomhet og psykiske plager. Mange klager også på hjemmekontoret, fordi det er mindre effektivt og rygg- og nakkeplager er økende. Det som ikke skrives like mye om, er at hjemmekontoret også er en risikofare for blæra vår. I motsetning til når vi farter rundt omkring og må nøye planlegge våre dobesøk, har vi nå toalettet til enhver tid tilgjengelig.

Jeg har aldri hatt partyblære. Da party fortsatt var en ting vi drev med, måtte jeg tisse for hver nye pils jeg drakk. Dette har jeg levd helt greit med. Jeg har lært meg å stadig være på vakt: Jeg går for eksempel alltid på do før forelesning, og når jeg har vært på reise, har jeg stoppet ved alle toalet-

ter jeg kommer over. Med slike strategier har ikke min lille blære plaget meg noe ytterligere. Før nå.

Skal vi sløse bort vår dyrebare ungdomstid på dokøer og toalettbesøk?

Hjemmekontoret har ført til en katastrofal økning i antall dobesøk i løpet av en dag: Hver gang jeg kjeder meg, går jeg på do, selv om jeg egentlig ikke er tissetrengt. Ofte tisser jeg hver halvtime. Jeg er bekymret for konsekvensene dette vil få når samfunnet en vakker dag åpner opp igjen. Se for deg en festivalsommer der ingen klarer å holde seg gjennom en hel konsert, en hverdag der folk må ha tissepause på t-banen på vei til jobb og voksne mennesker blir sengevætere.

Jeg har allerede fått erfare at min bekymring er reell. Under et tannlegebesøk klarte jeg ikke holde ut de nitti minut-

tene tanntrekkingen varte, og måtte avbryte tannlegen og styrte inn til det lille, hellige rommet.

Jeg har lest om kinesiske flyvertinner som bruker bleier på jobb, for å unngå eventuell koronasmitte fra doen. Kanskje blir dette løsningen når dagen vi trer ut av hjemmekontoret, kommer. Vi får håpe regjeringen bestiller bleier i rikelige mengder. Jeg tør nesten ikke tenke på debatten som vil oppstå i lys av vårt eneste håp.

Hvilken aldersgruppe skal prioriteres til å få bleier? De eldre eks-hjemmekontoristene har nok den svakeste blærekontrollen, men hva med oss unge? Skal vi sløse bort vår dyrebare ungdomstid på dokøer og toalettbesøk? Og hva med Oslo, som har hatt flest hjemmekontorister og antageligvis færrest toaletter per kapita; vil Oslo få det tilstrekkelige antallet bleier som de trenger, eller skal bleiene fordeles likt mellom by og land? Jeg skal i hvert fall ikke takke nei om jeg får tilbud om bleie.

debatt@universitas.no

ANMELDELSER

anmelderredaktør: Ellisiv Sunde Myrva
anmeldelser@universitas.no 944 73 404

TV:

Gamle triks og gamle dicks

«Ex on the Beach – Afterski» byr på dra-til-tryner, sexpress og slutshaming, men makter ikke lenger å overraske.

Hva får du hvis du krysser «Big Brother», «Paradise Hotel» og «Love Island»? Mest sannsynlig noe i nærheten av «Ex on the Beach» – programmet som består av drama, sex, skjønnhetsidealer, tradisjonelle kjønnsroller og kjepphøye deltakere som somler med ordtakene sine.

Produksjonen har toppet laget med åtte deltakere kjent fra tidligere sesonger av programmet og beslektede «Paradise Hotel» og «Singletown». Deltakernes introduksjoner får mye av tv-tiden i første episode. Blant de mannlige deltakerne går det sport i å være det største dra-til-trynet. Deltakeren Johannes, som har deltatt i én sesong av «Paradise Hotel», introduserer seg selv med å si at han «trenger vel ingen introduksjon», og følger senere opp med at han «pleier å si at USA har Leonardo DiCaprio. Norge har Johannes Magnussen». En annen deltaker kan fortelle at «jeg er ikke redd for å skryte av mitt eget utstyr. Damene får jo tross alt 18 centimeter kjøttstykke til disposisjon».

Er dette NM i toxic masculinity? Til deltakernes forsvar har fukkboy-strategien vist seg svært nyttig for å sikre medieoppslag og tv-tid. Bare ta denne anmeldelsen som eksempel.

Labre metaforer kommer på rekke og rad. «Jeg er en oppgradert hingst, klar for nye triks med nye chicks», sier en deltaker, mens han i baris knuser et «pikehjerne» av is, med en øks. En annen deltaker forteller at han er «en bensinkanne som aldri går tom», og at han har tatovet en slange som symbol på seg selv, ved siden av en edder-

kopp som er «ofrene hans i dramasisuasjoner». Det er så dumt at det blir morsomt.

Sex er selvfølgelig et tema som går igjen, og det er godt kjent at deltakerne på «Ex on the Beach» trives godt med å hoppe til sengs, også på tv. Likevel har én deltaker valgt å fingre et kjøttstykke, som det tyter bernaísesaus ut av, for å illustrere det. Cringe-følelsen vrenger seg i hele kroppen.

Utover introduksjonene er programmet derimot overraskende forutsigbart. Teaseren på slutten av hver episode prøver likevel å overbevise deg om det motsatte. Neste episode, den blir helt vill, men etter at den er ferdigsett, er det ikke lenger helt tydelig hva som egentlig var så spesielt. Episodene glir inn i hverandre til en stor gryte av festing, drama og deltakernes løst definerte ekser som kommer inn for å sprite opp gruppedynamikken.

Tross forutsigbarheten kan det virke som at konseptet tiltrekker seg seere på grunn av sin eksklusivitet på markedet. Ingen programmer er like drøye og pirrer nysgjerrigheten til et ungt publikum like mye. Dette er kanskje spesielt tilfellet i 2021. Vi sikler etter sosialt liv og en god fest, og gjennom «Ex on the Beach» kan vi forsvinne fra koronavirusligningen en liten stund. Programmet mangler en åpenbar mening og dramaturgi, men det kan virke som at det er hele poenget. Vi skal la oss fascinere av unge voksne som er mer gærne enn oss selv.

Et åpenbart problem er imidlertid kjønnsrollene, skjønnhetsidealene og heteronormativiteten som programmet bidrar til å forsterke. Guttene skal ta initiativ, jentene er passive, og normbryterne blir sett ned på og får kommentarer på atferden sin. En deltaker utbryter at hun er «scarred for life» etter hun har sett en mannlige deltaker slikke ballene til en annen deltaker. Det var tilsynelatende bare lættis da han utførte oralsex på en kvinnelig deltaker like før.

Subtelt sexpress og slutshaming får også

en sentral rolle i programmet. En mannlige deltaker legger ikke skjul på hans interesse for en kvinnelig meddeltaker. Hun sier tydelig fra både overfor seerne og den andre deltakeren at det ikke kommer til å skje noe. Likevel gir han uttrykk for at han skal få det hele i boks, og at det «hundre prosent kommer til å skje», fordi damer er nemlig akkurat som salg. «Det første du må gjøre, det er å bygge verdi, skape kjemi, også å må du få aksept, selvfølgelig, og så må du trygge.» Det er kanskje ikke snakk om mange studiepoeng innen markedsføring. Det er ukomfortabelt å se på, og det er kritikkverdigg at subtelt sexpress ikke blir problematisert i et program med mange unge seere.

Det hele ender med at den kvinnelige deltakeren utpekes som syndebykk. Hun kaller seg selv en «luremus», fordi hun ikke ønsker å ha sex, og får senere stempelet som «player» når hun ligger med en annen. Kvinners seksualitet har blitt undertrykt og definert av menn i alle herrens år, og det er derfor så utrolig synd at et av de få programmene som lar kvinner fritt utfolde sin seksualitet, samtidig skal bidra til å fordøm-

Ex on the Beach – Afterski

Hvor: Discovery+

Produsert av: Discovery+

Premiere: 25. januar

me den. Det er trist at et program, som har som sin grunnleggende strategi å utfordre tradisjonelle holdninger, ender opp med å bare bli nok en kanal som reproducerer dem.

«Ex on the beach» blir et krydder i en ellers isolert koronahverdag, selv om det absolutt bør ses på med et særdeles kritisk blikk.

Anmeldelsen er basert på de tre første episodene av programmet.

Live Tronstad
anmeldelser@universitas.no

Universitetet i Oslo sminker grisen

Hva er prestisje? Er det medisin-, lege- eller jusstudier? Eller er det Humanistisk fakultet sitt nye vindunderbarn «bachelor i filosofi, politikk og økonomi»?

Det er vanskelig å få helt teken på hvilke revolusjonerende ting det nye bachelorprogrammet egentlig tilbyr, men i en ny sak på universitetets nettside forsøker kommunikasjonsavdelingen på huset å gi oss noe: «– I England kaller de det 'statsministerskolen'» Vi kan kalle det 65,4 i snitt på ordinært vitnemål.

UiO ser ut til å ha puttet masse ressurser inn i det nye bachelorprogrammet, selv om det i stor grad først og fremst består av allerede eksisterende emner fra statsvitenskap, filosofi og samfunnsøkonomi. Men det er selvfølgelig et par «dere er de utvalgte»-emner: et innføringsemne og et emne for selve bachelorgraden. Så noen innovasjon i offentlig sektor?

Primus motor bak studiet, filosofiprofessor Olav Gjelsvik, er intervjuet i kommunikasjonsavdelingens sak: «Dette har pågått i 100 år ved Oxford, og det som er slående, er at det har vært en kanal for å utdanne både ledende politikere og andre betydelige samfunnsaktører», sier Gjelsvik.

For sammenligner vi oss med Storbritannia i dag, med sine klasseskiller, politiske uro og svindyre utdanningstilbud, må vi jo bare konstatere at Einar Ger-

hardsen burde studert filosofi, politikk og økonomi ved Universitetet i Oslo. Det er slående! For øvrig har jeg alltid sagt at det var Kjell Magne Bondeviks teologiutdannelse som felte regjeringen tilbake i år 2000.

Etter endt utdanning kan du velge om du vil ta master i statsvitenskap, filosofi eller samfunnsøkonomi – akkurat som hvis du tar en bachelorgrad i statsvitenskap, filosofi eller samfunnsøkonomi. På det nye studiet får du imidlertid velge hvilken retning du vil fordype deg i under bachelorløpet, noe universitetsledelsen og kunnskapsdepartementet ikke unner noen andre.

Men velger du den gamle, gode bachelorveien, går du jo selvfølgelig også glipp av noe mer enn valgfrihet. For å sitere en av de nyslåtte FPØ-studentene som er in-

tervjuet i UiOs propagandasak: «Du føler deg heldig når du sitter i et rom med en liten gruppe andre studenter som er supersmarte, og samtidig har tre professorer i samme rom.»

«Selv om du putter leppestift på en gris, vil det fortsatt være en gris», skal Obama visstnok ha sagt. Uansett hva UiO måtte kalle sin nyopprettede statsministerskole, vil det for oss dødelige alltid være mulig bare å studere statsvitenskap med støtteemner i samfunnsøkonomi og 40-gruppe i filosofi. Men det spørs om det noensinne dukker opp tre professorer i ett og samme rom. Det får være forbeholdt dem med penger i England og dem med toppkarakterer i Norge.

Eskild Gausemel Berge
anmeldelser@universitas.no

Plate:

Brolagt med bruddstykker

Elektronikaduoen Smerz ve-
ver stilsikkert alle løse tråder
sammen og serverer oss både
barokk og trance i synthfor-
kledning på deres debutal-
bum.

Den københavnbaserte duo, bestående av Hen-
riette Motzfeldt og Catharina Stoltenberg fra Oslo,
har nå åpnet alle sluser og kaster seg ut på en mu-
sikalsk utforskning på deres etterlengtede debutal-
bum. Cembalo og strykere innvevd i elektronikaens
synth – en snodig musikalsk ligning, men duoen
viser seg å knekke alle koder.

Vindklokker svaier som lydsporet i en drøm, men
startskuddet skytes ikke før en insisterende bass-
linje og et grumsete gitarriff, som låta heter, vrenger
lydbildet. Den skifter fil før det kulminerer og sam-
menflettes med vokal og drønnende støy i «Max».

Smerz har skapt rom for oppbygging på pla-
ten, når godt sammenviklede lydelementer et-
ter hvert løsriver seg for å kreve oppmerksom-
heten hver for seg. Kraftlåten «Believer» er et
godt eksempel: dristig og sterk med en tung
beat, Stoltenbergs bestemte, men lave vokal, og
en trancesynth med heftig temperament.

Med «Versace Strings» trækkes det opp flere nye
stier i deres eget musikklandskap. Og stiene krysses
når klassisk musikk og elektronika møtes og gir et
lydbilde jeg ikke visste jeg ønsket, men faller hardt
for: en rendyrket duo av harpe og piano, før synth
og strykere trer varsomt inn. Og plutselig opera?
Her skjer det mye fett! Strykerne vugger i bakgrun-
nen mens duoen insisterer på norsk rap på låten
«Rain».

De **rir** imidlertid full galopp inn i samtiden med «Hes-
ter», hvor høyfrekvente rytmer tar helt av, før den
bråstopper og skritter i dype bølgedaler. Duoen

Believer

Artist: [Smerz](#)
Sjanger: [Elektronika](#)
Plateselskap: [XL Recordings](#)

dyrker vokalen mer enn tidligere med «Flashing»
og «The Favourite». Motzfeldts stemme forlok-
ker med en sound i grenseland til soul og R&B og
flyter på en skarp og rask synth – en innbydende
kontrast. Stødig vokal fortsetter, dog med klas-
sisk sang i «The Favourite», før det blir rom for
ømheter i «Sonette» og rap med sekvenserte klas-
siske elementer i «Glassbord» og «Grand Piano».

Vi går i synthloop på mellomsporet «Missy», før
trancelåten «I don't talk about that much» slår til
og vekker til live alle euforiske minner fra svette
dansegulv, et høydepunkt både på platen og *be-
ats per minute* som kontrasterer til sluttsporets
nærmest filosofiske avslutning. «Hva hvis», spør
de, og jeg undrer selv. Tekstløs med vakre synt-
harmonier appellerer og utfordrer den på det
personlige plan, men også i albumets format. 16
spors komplekse, men sammenhengende lydbil-
de ebber ut i én tone for ettertanke og pusterom,
som også frister deg til å ta det hele fra toppen.

«Veien er målet»? Ja! Kom du for kjente klubbe-
ats og søken på minner fra dansegulv må du belage
deg på å bli overrasket – og det uventede er vel så
bra og enda mer. Det går mellom høyt og lavt, fra
trancesynth til strykere, fra konformt til øyeåp-
nende. Duoen utforsker åpensindig musikken, og
de varierte overraskelsene slukker ikke lyttersens
tørste. Nettopp dette gjør Smerz til en så vellykket
og toneangivende duo i dagens elektronikasjanger.
Hear hear!

Saga Eline Jonsson Hoff
anmeldelser@universitas.no

Universitas anbefaler

Ellisiv Sunde Myrva, anmelderredaktør

Vin og rap, Jonas V, Angelo Reira, Onge Sushimane, Basmo fam – I takt
Påskeservietter og selvkontroll, jeg vil ha bassen langt
oppi nai. Bergensrap som er så useriøst seriøst at det
må digges.

Synne Sanden, Øyvind Blikstad – Swallowed
Dette er skremmende fett, med trykk på skremmende. Er
skrekkmusikk en sjanger? Sett det på kartet!

Lupa – Easy
Glir lett inn i ørekanalen, deilig gitar.

Lax22, Norsk SP-forum – Hello, mellow fellow
Jeg er rolig, henslengt, og rolig – affirmer.

Kulturkalender uke 10 & 11

En grisete historie

16/3

Alt går i grisen, utenom empatien? I
boken *Litt som oss* – *En fortelling om
grisen* spør forfatter Kristoffer Hat-
teland Endresen hvordan en industri
på størrelse med griseindustrien være
helt usynlig for oss. Sau og ku ser vi
på beitet, men hvor er grisen? Grønn
kriminolog Ragnhild Sollund, historiker
Kristoffer Hatteland Endresen og filosof
Ole Martin Moen møter Samtiden-
redaktør Christian Kjelstrup til samtale
om grisens paradokser.

Hvor: Deichman Bjørvikas facebookside
Når: 16. mars kl. 19–19.45

Arabiske filmdager

11–17/3

Den 11. utgaven av Arabiske filmdager
blir heldigital, og helrâ med 18 kvali-
tetsfilmer. I tillegg vil festivalen holde
flere arrangementer for å lære vekk
mer om tematikken rundt filmene som
skal vises. Det vil være mulig å få med
seg klassikere som «Once upon a time
in Beirut», historien til Libanons hoved-
stad sett gjennom gamle filmklipp. Men
også nyere og mer absurde spillefilmer
som «Gaza mon amour», en romantisk
historie der det hele starter med salgs-
prisen på en penis, vil være å se.

Hvor: Digital.arabiskefilmdager.no
Når: 11.–17. mars
Pris: Fra 79 kroner.

Endre Ugelstad Aas, journalist i Universitas

Ukas anbefaling

Drømmekuren

Hvem: [Deg](#) Hva: [Søvn](#) Når: [Mens du venter på bedre tider](#)

Enkel matte tilsier at vi sover omtrent
en tredjedel av vår tilmålte levetid.
Dette gjelder selvsagt bare hvis du
er én av dem som klarer å skvise inn
åtte timer med søvn i en verden som
tilsynelatende virker å spinne raskere
og raskere. For dersom pandemien i
det hele tatt skulle ha bidratt med noe
positivt bak all jævlskapen den har

bragt inn i livene våre det siste året,
så er det muligheten til å tilbringe en
time eller to ekstra under dynas kjær-
komne varme. Hvilket bedre alternativ
mot fortvilelse og ledighet finnes det
egentlig når smittetallene stiger, og
vaksineleveransene uteblir? La oss alle
sove oss fram mot bedre tider.

Anna Krokene, journalist i Universitas

Ukas advarsel

Ta en kickflip back tail med meg inn i solnedgangen, baby

Hvem: [Alle single](#) Hva: [Skaterboys](#) Hvorfor: [Svekket identitetsforståelse](#)

For skatere er livet enkelt. De skater så
lenge asfalten er tørr og brettet helt. Oss
andre er det verre med. Plutselig fører
et uskyldig sveip på tinder'n til et fuktig
møte, videre til et spartansk innredet
rom, der søt musikk oppstår på en ma-
drass plassert rett på gulvet. Spol fram
noen måneder. Det er lørdag og du har
nettopp sett din tredje skatefilm, der en
gjeng skatere filmes gjennom en lang
og skjorteløs sommer, det hele tonesatt

til noe å la New Order. Resultatet er en
drøy halvtime med tilrop fra sidelinja når
noen lander et triks eller skader seg, og
skyhøyt konsum av Juicy Ipa. Så sitter
du der da, i sofaen og vansmekter. Om
du skulle ha funnet egne interesser,
kanskje? Joda, klart det. Enn så lenge
blir du sittende. Lua hans er kanskje
liten, men muligheten for en ny match
under lockdown er tilnærmet lik null.
Snurr film!

Steffensen down under

I semesterets fjerde utgave av Universitas kan vi lese at Frp-politiker Roy Steffensen mener at utvekslingsstudenter slipper unna klimadugnaden. Årsaken til dette er at utslip-pene fra en irsk 19-åring på flyturen over Nord-sjøen ikke teller med i det norske klimaregnskapet, på samme måte som de dødelige gassene fra Troll A-plattformen hun titter ned på under overfarten.

Nå kan Ad notam-redaksjonen avsløre at Steffensen ifølge sentrale kilder i Equinor selv aldri fikk oppfylt drømmen om et utvekslingssemester i umiddelbar nærhet til Bondi Beach og skumle krokodiller, da han aldri tok fatt på noen høyere

utdanning. For klima- og miljøminister Sveinung Rotevatns del, som utvekslet til Canada under sitt jusstudium, vekker minnene fra villmarken med padling og bjørnejakt en sterk følelse av nostalgi.

– At norske studen-ter skal fratas mulighe-ten til å skyte med gevær og sove i telt på et an-net kontinent, synes jeg er uhørt, skriver han i en e-post til Ad Notam.

Nå viser det seg derimot at Steffensen får drøm-men om sol og badevak-ter oppfylt, ettersom Frps landsmøte er lagt til nett-opp Hotel Bondi i Sidney.

Ukas studentvin

AMARONENS BASTARD:

Ukas vin kommer fra Tezza-vingården i Veneto, anerkjent for sine toppklasse Amarone-viner. Dessverre også for viner som er et lite stykke unna den gjengse students usle stipend. Heldigvis finnes det et billig og (nesten) like bra alternativ: denne ripassoen. En ripas-so er nemlig fermentert to ganger (derav navnet, som kan oversettes til «om igjen») og hviler på restene av amaronedruene i sin andre runde. Som man sier, er én manns søppel en annen manns gull – og dette er gull-druer. Den doble fermenteringen gir også litt ekstra al-koholprosent, så den er verdt prisen på flere måter. Den smaker av rosin, mørk sjokolade og er ørlite røkt, med en god lengde. Den er kompleks og kombinerer krydder og fruktighet omtrent like godt som Tix kombinerer uspisel-ige russelåter og sympativekkende klagesang. Denne vi-nen passer både sau og okse, men kan også konsumeres med pizza og binging av Exit; det er jo tross alt nesten en Amarone! Legg for øvrig merke til hvilken årgang du velger på polet. Den blir nemlig bedre med årene.

Vinvurderingen skjer i samråd med redaksjonen i Universitas.

Valpolicella Ripasso Tezza 2016

Pris: 159,90 kroner

Land: Italia

Alkohol: 13,5 prosent

Ingeborg Albert, vinanmelder i Universitas

Vi spør

av Uglestad i mosen

Post-it-fest og Mercury-feber

Offentlighetsdebatten ruller igjen etter at Rødt denne helgen tok til orde for at student-samskipnadene burde underlegges offentlighetsloven. Men fullt innsyn i budsjetter og regnskapstall er ikke bare et ønske fra politikere og nysgjerrige studenter. Gravejournalist Geir Søge tjener nemlig sitt levebrød på å finkjemme private budsjetter. Det fikk SiOs konstituerte styreleder Stine Johannesen erfare bare noen uker inn i sin nye stilling.

– Ja, hei, du. Snakker jeg med Stine Johannesen, konstituert styreleder i SiO?

– Ja.
– Du, dette er frilansjournalist Geir Søge som ringer. Jeg jobber med et graveprosjekt som går i dybden på hva private bedrifter bruker pengene sine på. Har du et par minutter?

– Ja, men jeg vet ikke hvor godt jeg kan svare.
– Ettersom SiO ikke er underlagt offentlighetsloven, får jo ikke vi journalister innsyn i hva dere holder på med. Som kjent har det vært mye fokus på økte boligpriser og sånn i det siste. Men jeg bryr meg egentlig ikke så mye om det.

– Mhmm.
– Jeg vil nemlig grave enda dy-pere og lurar derfor på om SiO har mulighet til å avse utgiftene for

kontorrekvisita og kantinekostnader for de siste tjue årene. Altså tilbake til år 2000?

– Eeh, nei. Det tror jeg nok ikke. Hvem skriver du for, sa du?
– Som sagt er jeg frilansjournalist og dermed min egen herre. Men jeg håper å kunne selge inn saken til Khrono eller Klassekampen.
– Altså, jeg vil tenke meg at det finnes tall på det. Men dette dreier seg om veldig detaljere budsjetter, og det er ikke noe vi går ut med når vi publiserer årsbudsjett- og beretning.
– Et tips jeg har fått fra en tillitsvalgt høyt oppe i SiO-systemet, sier nemlig at bedriften har brukt flere hundre tusen de siste årene på Mercury-penner, kostbare notatblokker og eksklusive post-it-lapper. Stemmer dette?
– Det har jeg ingen kommentar til. Som

sagt er det veldig driftspesifikke spørsmål du kommer med. Så du får nesten ta det med en annen avdeling.
– Men hva med kantinekostnadene, da? Har det skjedd noen stor end-ring i kaffeutgiftene i siste kvartal i 2020, som det kan være verdt å skrive om?
– Nei, det kan jeg heller ikke utale meg om. Igjen faller dette under våre detaljerte budsjetter.
– Den er god, du! Til slutt: Vil du vurdere din stilling som leder av Norges mest eksklusive studentsam-skipnad?
– Om jeg vil vurdere min stilling? Det får noen andre ta ansvar for. Men jeg vil ikke si vi er så veldig eksklusive.
– Da har jeg det jeg trenger. Vi snal-last!

GABRIEL KVISSLESIAS

- 1. 26. februar løsnet et isfjell fra Antarktis. Hva het området det løsnet fra?
- 2. Hva heter det danske firmaet som er i ferd med å utvikle en koronavaksine?
- 3. «Corona» er navnet på en bilmodell produsert mellom 1957 og 1982, men av hvilken produsent?
- 4. Hvilken by er nordligst av Reykjavik og Mo i Rana?
- 5. Hvilke to oslobusser går mellom bus-stoppene Helsefyr og St. Hanshaugen?
- 6. Hvem er leder i NHO?
- 7. I hvilket århundre ble Oslo gjort til hoved-stad av Håkon V?
- 8. Oslos første folketelling ble gjennomført i 1769. Hvor mange innbyggere ble telt? Slingrinsmonn på 500 innbyggere.
- 9. Og hvor mange innbyggere ble telt i Oslo

- 1. januar 2020? Slingringsmonn på 10.000 innbyggere.
- 10. Mellom hvilke to bydeler deles Ryen?
- 11. Under hvilket navn går Margaret Mary Emily Anne Hyra, damen som er kjent fra en rekke store romantiske komedier fra 1980- og 1990-tallet?
- 12. Fra hvilken film er sitatet «Hasta la vista, baby» hentet?
- 13. Hvilket år ble Windows Vista lansert for privatpersoner?
- 14. Group PSA eier blant annet to av de mest solgte franske bilmerkene. Hvil-ke?
- 15. Hva heter franskmannen som er Euro-pas rikeste?
- 16. Hvilket land er flest europeiske milliar-dærer fra?

- 17. Og hvor mange milliardærer har USA per million innbyggere? Slingrings-monnn 0,5.
- 18. To lag har vunnet Super Bowl seks gan-ger. Nevn ett av dem.
- 19. Hvor mange medaljer ble vunnet av nordmenn under ski-VM i Oberstdorf?
- 20. Kun fire lag har vunnet samtlige av de fire øverste ligaene i engelsk herrefot-ball. Nevn ett av dem.

av Gabriel Corbin-Arntzen, journalist i Universitas

SVAR/DOM

- 0–4. Exphll på Bali: Du kombinerer chille studier med sol og klamy-dia, og tar livet med ro. Det vises.
- 5–9. AST1010 – Astronomi: Du er smart nok til å utnytte systemet som gratispassasjer, men dess-verre stopper det der.
- 10–14. Juss: Dette var bra, men det rakk ikke helt til topps ... Syt litt på Jodel.
- 15–20. Honours: WOW! Du er sååå flink!!! Gratulerer! Men så er det kanskje ikke så rart, siden du har egen seksjon i biblioteket?

Rebus

av RebusRebus

HINT: Royal Flush. Send løsning til universitasdesk@gmail.com

FORRIGE UKES LØSNING: «FREE BRITNEY» Det klarte Ingvid S, Knarne og Lil' Maria.

1. Brunnt isbrem (langs kysten av Coats Land). 2. Adaptac. 3. Toyota. 4. Mo i Rana. 5. 21 og 37. 6. Ole Erik Almlid. 7. Det 14. århundret (1314). 8. 7469. 9. 693 494. 10. Østensjø og Nordstrand. 11. Meg Ryan. 12. Terminator 2. 13. 2007. 14. Peugeot og Citroën. 15. Bernard Arnault. 16. Tyskland. 17. 1,85 per million innbygger (til sammen 614). 18. Pittsburgh Steelers eller New England Patriots. 19. 31. 20. Sheffield United, Wolverhampton, Preston og Burnley.